

J/11399. számú

JELENTÉS

a Bethlen Gábor Alap 2012. évi tevékenységéről és működéséről

**Előadó:
Dr. Semjén Zsolt
tárca nélküli miniszter**

Budapest, 2013. május

JELENTÉS

a Bethlen Gábor Alap 2012. évi tevékenységéről és működéséről

Az alábbiakban bemutatott jelentés a Bethlen Gábor Alapról szóló 2010. évi CLXXXII. törvény 10. § (5) bekezdésében foglalt beszámolási kötelezettség teljesítését szolgálja.

I. ÁLTALÁNOS TÁJÉKOZTATÓ A BETHLEN GÁBOR ALAPRÓL

1. A Bethlen Gábor Alap célja és kedvezményezettjei

Az Országgyűlés a 2010. évi CLXXXII. törvénnyel (a továbbiakban: BGA tv.) - a Szülőföld Alap jogutódaként - hozta létre a Bethlen Gábor Alapot (a továbbiakban: Alap vagy BGA), azzal a céllal, hogy támogassa a Magyarország határain kívül élő magyarság szülőföldjén való egyéni és közösségi boldogulását, előmozdítsa a Magyarországgal való kapcsolataik ápolását és fejlesztését, valamint megerősítse a magyar nemzeti azonosságtudat kialakulását. Az elkülönített állami pénzalapként működő Alap támogatások nyújtásával segíti a határon túli magyarság anyagi és szellemi gyarapodását, nyelvének és kultúrájának megőrzését és továbbfejlesztését és az anyaországgal való és egymás közötti sokoldalú kapcsolatainak fenntartását és erősítését.

Az Alap céljainak megvalósítása érdekében nyújtott támogatások kedvezményezettjei lehetnek:

- Magyarország területén lakóhellyel nem rendelkező, magát magyarnak valló természetes személyek;
- civil szervezetek, települési és területi önkormányzatok, valamint az általuk alapított, illetve fenntartott jogi személyiségű intézmények;
- gazdasági tevékenységet üzletszerűen végző jogi személy és jogi személyiséggel nem rendelkező gazdasági társaságok (vállalkozások), ezen belül különösen mikro-, kis- és középvállalkozások, valamint
- egyházak, belső egyházi jogi személyek, valamint az általuk fenntartott hitéleti, oktatási, gyermekjóléti, kulturális és szociális intézmények.

Az Alap forrásait nem lehet politikai célokra használni, így az Alap támogatására politikai párt vagy közvetlen politikai tevékenységet folytató szervezet nem jogosult.

2. A Bethlen Gábor Alap működése és irányítása

Az Alappal *háromtagú bizottság* (a továbbiakban: Bizottság vagy Bethlen Gábor Alap Bizottsága) rendelkezik. A Bizottság tagja a nemzetpolitikáért felelős miniszter, a kormányzati tevékenység összehangolásáért felelős miniszter által kijelölt személy, valamint a nemzetpolitikáért felelős miniszter irányítása alatt álló helyettes államtitkár. A Bizottság a Magyar Állandó Értekezlet (a továbbiakban: MÁÉRT) elvi iránymutatásainak figyelembevételével irányítja az Alap működését. Az Alap nyilvános pályáztatási feladatainak keretében a szakmai döntés-előkészítő testület a *Kollégium* (a továbbiakban: Kollégium). A Kollégiumot a Bizottság úgy hozza létre, hogy annak összetétele a támogatási célokból eredő szakmai szempontoknak megfelelően. A Kollégium tagjává a Bizottság - a Bethlen Gábor Alapkezelő Nonprofit Zrt. (a továbbiakban: Alapkezelő) vezérigazgatójának javaslatára - a központi államigazgatási szerveknek az adott támogatási területeken gyakorlattal és szakértelemmel, továbbá a támogatások odaítélésénél a döntések meghozatalához szükséges ismeretekkel rendelkező, a Magyarország területén lakóhellyel rendelkező szakértőit nevezi ki. A kollégiumi tagok névsora az Alapkezelő honlapján megtalálható.

Az Alapból megítélt támogatások folyósításával, felhasználásának ellenőrzésével és nyilvántartásával összefüggő, illetve az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Áht.) szerinti feladatokat az Alap kezelését végző szerveként a magyar állam tulajdonában lévő Alapkezelő látja el.

Az Alapkezelő felett a tulajdonosi jogokat a magyar állam nevében a kormányzati tevékenység összehangolásáért felelős miniszter gyakorolja.

3. A Bethlen Gábor Alap támogatási rendszere

A támogatások nyilvános pályázat keretében vagy egyedi kérelem benyújtása útján nyerhetők el. A pályázati felhívásokat az Alap internetes honlapján és egy országos napilapban kell közzé tenni.

Az Alap terhére támogatás vissza nem térítendő, illetve részben vagy egészben visszatérítendő formában nyújtható, amiről a támogatást megállapító határozat rendelkezik. Az Alap működésének nyilvánosságát az Alap internetes honlapja is biztosítja.

4. A Bethlen Gábor Alap pénzügyi működése

Az Alapkezelő az Alap pénzeszközeit a Magyar Államkincstárnál a Bethlen Gábor Alap elnevezésű kincstári előirányzat-felhasználási keretszámlán kezeli. Az Alap a tárgyévben nyújtható támogatásra fordítható összeg tizenöt százalékos mértékéig vállalhat éven túli kötelezettséget legfeljebb a támogatást követő két évre. A tizenöt százalékos mértékbe be kell számítani az előző években vállalt áthúzódó kötelezettségvállalások összegét.

Az Alap terhére vállalt kötelezettségekről az Alapkezelő naprakész nyilvántartást vezet.

5. A Bethlen Gábor Alap 2012. évi bevételei

Magyarország 2012. évi központi költségvetéséről szóló 2011. évi CLXXXVIII. törvény (továbbiakban: Költségvetési tv.) szerint 11.572,8 millió Ft eseti költségvetési támogatás illeti meg az Alapot, valamint a Költségvetési tv. 14. § (6) bekezdése szerint a Nemzeti Foglalkoztatási Alap 2012. évben a szakképzési hozzájárulásból 100 millió forintot biztosít a BGA részére a határon túli magyarok szakképzésének, felsőoktatásának és felnőttképzésének támogatására.

Az eredeti költségvetési támogatás - finanszírozási terv alapján - 12 részletben teljesült.

Év végén - a rendkívüli kormányzati intézkedésekre szolgáló tartalékból történő előirányzat-átcsoportosításról szóló 1562/2012. (XII. 6.) Korm. határozat (továbbiakban: 1562/2012. (XII. 6.) Korm. határozat) alapján - az Alap 727,4 millió Ft eseti költségvetési támogatásban részesült a XI. Miniszterelnökség fejezet 3. Rendkívüli kormányzati intézkedések cím terhére, mely biztosította a szomszédos államokban élő magyarokról szóló 2001. évi LXII. törvény szerinti oktatás-nevelési támogatások teljes körű kifizetéséhez szükséges forrást.

A BGA 2012. évi bevételét képezte - a Bethlen Gábor Alapkezelő Kiemelkedően Közhasznú Nonprofit Zártkörűen Működő Részvénytársaságra és a Corvinus Támogatásközvetítő és Tőkebefektetési Zártkörűen Működő Részvénytársaságra vonatkozó egyes feladatokról szóló 1500/2011. (XII. 27.) Korm. határozat (továbbiakban: 1500/2011. (XII. 27.) Korm. határozat) alapján - a Corvinus Zrt.-től gazdaságfejlesztési támogatások céljára átvett, a korábbi forrásbiztosítók felé fennálló elszámolási és visszafizetési kötelezettség teljesítését követően fennmaradó 245,3 millió forint.

Az Alap a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium 20. cím 4. alcím Határon túli magyarok programjainak támogatása 3. „Nemzetpolitikai tevékenység támogatása” jogcímsoport megnevezésű fejezeti kezelésű előirányzatától megállapodások alapján 545,0 millió Ft forrást vett át a következők szerint:

adatok: millió Ft-ban

Átadás alapját képező kormányhatározat	Felhasználási cél	Átvett forrás összege
1392/2012. (IX. 20.) Korm. határozat	Partiumi Keresztény Egyetem és a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem fejlesztési célú finanszírozásának támogatása	400,0
1549/2012. (XII. 04.) Korm. határozattal módosított 1409/2012. (IX.28.) Korm. határozat	Magyarság Háza nemzeti identitás kiállítása, látogató- és oktatás-módszertani központ kialakítása, valamint a Magyarság Háza egyéb járulékos felújításának támogatása	145,0
	Összesen	545,0

A fenti bevételeken felül „Egyéb bevételként” kerül a BGA-nál kimutatásra a támogatások elszámolásakor keletkezett maradványösszegek visszafizetéséből, valamint a támogatások jogtalan igénybevétele miatti visszakövetelésből származó bevétel. Ezen a jogcímen 34,4 millió Ft összegben teljesült bevétel, melynek nagyobb része a támogatások elszámolási maradványából származott.

A fentiek alapján az Alap 2012. évi költségvetési bevételi előirányzata 13.224,1 millió Ft, teljesítési adata pedig 13.224,9 millió Ft. A 0,8 millió Ft-os túlteljesítés két tényezőből adódik, egyrészt a támogatottak – nem előirányzatosított – maradvány-visszafizetéséből, másrészt a támogatások visszafizetésekor keletkezett árfolyamnyereségből.

Az Áht. 86. § (4) bekezdésének előírása alapján az elkülönített állami pénzalapok előirányzat-maradványa – amennyiben törvény másként nem rendelkezik – a következő években felhasználható. A BGA esetében törvény nem tiltja és nem korlátozza az előző évi maradványok felhasználását. A BGA előző évi 716,6 millió Ft-os maradványának jóváhagyása, valamint ez alapján a jóváhagyott maradvány összegével az Áht. 31. § (2) és (4) bekezdése alapján a BGA 2012. évi bevételi előirányzatának módosítása megtörtént, így az Alap összes bevételi előirányzata 13.940,7 millió Ft volt.

6. A Bethlen Gábor Alap 2012. évi kiadásai

A Költségvetési tv. szerint az Alap kiadási előirányzata 11.672,8 millió Ft, melyből 10.862,8 millió Ft támogatási célra, 810,0 millió Ft pedig az Alapkezelő működtetésére szolgál.

A Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium 20. cím 4. alcím Határon túli magyarok programjainak támogatása 3. „Nemzetpolitikai tevékenység támogatása” jogcímcsoport megnevezésű előirányzatától átvett források, az 1500/2011. (XII. 27.) Korm. határozat alapján gazdaságfejlesztési támogatások céljára átvett források, az 1562/2012. (XII. 6.) Korm. határozat alapján oktatás-nevelési támogatások folyósítására biztosított költségvetési támogatás, valamint az előző évi maradvány igénybevétele alapján **a támogatási célra szolgáló előirányzat 13.068,1 millió Ft-ra módosult. Egyéb kiadások elnevezéssel egy új előirányzat került megnyitásra**, melyen a forrásbiztosítók részére a 2011. évi forrás fel nem használt maradványának **62,6 millió Ft-os** visszautalása szerepel. **Az Alapkezelő működtetési előirányzata nem módosult.**

Az Alap részére a 2012. évben a fentiek alapján 13.940,7 millió Ft-os kiadási előirányzat állt rendelkezésre, melyből 13.631,9 millió Ft teljesült, így a kiadási megtakarítás 308,8 millió Ft.

A 308,8 millió Ft-os kiadási megtakarítás két fő részre bontható,

- a 220,1 millió Ft-os kötelezettségvállalással terhelt keretre, és
- a 88,7 millió Ft-os kötelezettségvállalással nem terhelt szabad keretre.

A 2012. évi előirányzatra vállalt kötelezettségekből 220,1 millió Ft kifizetésére nem került sor 2012. év végéig, melynek okai a következők:

- a nyílt pályázat alapján nyújtott támogatás esetén néhány támogatott az előző támogatások elszámolásával késedelembe esett, így az újabb támogatási szerződés megkötésére csak az előző támogatás lezárását követően kerülhetett sor;
- egyedi kérelmek támogatására biztosított keret esetén az Alap felett rendelkező Bizottság 2012. évi utolsó támogatói döntése alapján a támogatottakkal a szerződéskötés folyamatban volt, azonban a szerződések mindkét fél részéről történő aláírására és a támogatási összegek kiutalására már nem kerülhetett sor;
- a Határtalanul! Program 2012. évi őszi tanulmányi kirándulásainak támogatása utófinanszírozás formájában történik. A támogatott iskolák egy részének a program megvalósítására vonatkozó elszámolásai elhúzódtak, így a kifizetésre már nem kerülhetett sor 2012. év végéig;
- A „Gazdaságfejlesztési és vállalkozásösztönzési támogatások” esetén az 1500/2011. (XII. 27.) Korm. határozat alapján a Corvinus Zrt.-től átvett kötelezettségvállalásokból 2012. évben csak alig történt kifizetés, az átvett kötelezettségvállalás jelentős része még fenn áll. A támogatások kifizetése utófinanszírozás formájában történik. Az elszámolások benyújtása a támogatottak által részben megtörtént, azonban a támogatásközvetítési feladat ellátására szolgáló együttműködői hálózat átalakításából adódóan a támogatási ügyek átadás-átvétele az előre tervezett időpontnál tovább tartott, emiatt az elszámolások ellenőrzésére, valamint a kifizetésekre már nem kerülhetett sor;

A kiadási megtakarítás részét képező - az Alap felhasználható szabad forrásaként jelentkező - 88,7 millió Ft-ból

- 17,5 millió Ft oktatás-nevelési támogatások kifizetésére használható fel, tekintettel arra, hogy a maradvány az 1562/2012. (XII. 6.) Korm. határozattal biztosított költségvetési támogatáshoz kapcsolódik;

- 20,0 millió Ft is csak meghatározott célra használható fel, tekintettel arra, hogy a maradvány az 1500/2011. (XII. 27.) Korm. határozattal átvett gazdaságfejlesztési és vállalkozásösztönzési támogatásokhoz kapcsolódik.

Összefoglalásképpen megállapítható, hogy az Alap év végi **maradványa 309,6 millió forint, amely** a 0,8 millió Ft-os bevételi túlteljesítésből és a 308,8 millió Ft-os kiadási megtakarításból keletkezett.

Tárgyévét követő évre vonatkozó kötelezettségvállalások

A BGA terhére jogszabályi felhatalmazás alapján vállalható éven túli kötelezettség, melynek mértéke a tárgyévben nyújtható támogatásra fordítható összeg maximum tizenöt százaléka lehet. A BGA terhére - figyelemmel az Áht. 36. § (3) bekezdésére - két támogatási jogcím esetében történt tárgyévét követő évre vonatkozó kötelezettségvállalás, az alábbiak szerint:

Határtalanul! Program 2013-ban esedékes tanulmányi kirándulásainak támogatása	358,2 millió Ft
dr. Szász Pál ösztöndíj program 2013-ban esedékes kifizetései	8,8 millió Ft
Összesen:	367,0 millió Ft

6.1. Az Alapból 2012-ben nyújtott támogatások jellemzői

A pályázat útján elnyert és az egyedi kérelmek alapján nyújtott támogatások pénzügyileg teljesített kiadásainak közgazdasági osztályozás szerinti megoszlása a következő:

Közgazdasági osztályozás szerinti jogcím	Adatok M Ft-ban	Megoszlás (%)
Működési célú támogatásértékű kiadások államháztartáson belül	356,5	2,8
Működési célú támogatásértékű kiadások államháztartáson kívül	10.910,2	85,5
- <i>ebből külföldre folyósított támogatás összege</i>	<i>10.580,0</i>	
Felhalmozási célú támogatásértékű kiadások államháztartáson kívül	1.492,7	11,7
- <i>ebből külföldre folyósított támogatás összege</i>	<i>1.132,8</i>	
Összesen	12.759,4	100,0

A fenti táblázatból megállapítható, hogy az Alapból folyósított támogatások 92%-a határon túli szervezeteknek illetve magánszemélyeknek került folyósításra. A 8% arányt képviselő belföldre folyósított támogatás döntő többségét a Határtalanul! Program keretében magyar iskoláknak nyújtott támogatás teszi ki.

6.2. Az Alap működtetési kiadásai

A BGA 2012. évi költségvetésében 810 millió Ft összegben került meghatározásra az Alap működtetésével kapcsolatos kiadásokra fordítható összeg. Ez az Alap - céltámogatások nélküli - költségvetési bevételeinek 6,9%-a, amely a BGA tv. 4. § (7) bekezdésében meghatározott maximális mértéktől 3,1% ponttal alacsonyabb.

Az „Alapkezelő működési költségei” előirányzati soron rendelkezésre álló forrás terhére a támogatások átutalásával kapcsolatosan jelentkező bankköltség, tranzakciós díj és a támogatások elszámolásából származó árfolyamvesztés, összesen 10,3 millió Ft, valamint az Alapkezelő részére működtetési költség fedezeteként átadott 799,6 millió Ft került kimutatásra.

6.3. Egyéb kiadások

Egyéb kiadások elnevezésű előirányzaton került kimutatásra a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium által 2011-ben, valamint a Munkaerőpiaci Alap által 2010-2011. években biztosított források fel nem használt **62,6 millió Ft-os maradványának** visszautalása. A maradvány döntő részét a 2011. évi

Határtalanul! Program maradványa képezte. A támogatások részbeni meghiúsulásának oka túlnyomóan az, hogy a tervezettnél kevesebb diák vett rész a kirándulásokon, így a támogatottak a megítélnél kisebb összegű támogatást tudtak csak igénybe venni. Tekintettel arra, hogy a támogatások előfinanszírozással, több részletben kerültek kiutalásra, a meghiúsulás ténye csak az utazásokat követően, az utolsó elszámolás benyújtásakor vált a támogató számára ismertté. A 383 támogatott pályázatból csupán 96 esetben került sor a megítélt támogatás teljes összegű kifizetésére, amely 25%-os arányt jelent.

7. Szakmai beszámoló

7.1. 2011. évi támogatott pályázatok elszámolásának ellenőrzése

A pályázatkezelési tevékenység során a 2011. évi „A magyar kultúráért és oktatásért” elnevezésű pályázatokkal kapcsolatos feladatkezelés és a 2012. évi támogatott pályázatok szerződéskötésének és támogatási összeg átutalásának előkészítése szorosan összefügg, hiszen a BGA felé lejárt tartozással rendelkező támogatott pályázó részére további támogatás nem folyósítható. Ilyenképpen a 2011. évi elszámolások folyamatos ellenőrzése, hiánypótlottatása és lezárása a 2012. évi nyertes pályázók támogatásának egyik előfeltétele volt.

A 2011-es központi és regionális pályázatok elszámolása két helyszínen történt: a központi pályázatokat az Alapkezelő munkatársai ellenőrzik, a regionális pályázatok elszámolásának ellenőrzése azonban kétszintű, az ellenőrzés először a lebonyolító szervezet munkatársai által történik, majd ezt felülvizsgálják az Alapkezelő referensei. Az elszámolások az év végén 97%-ban kerültek lezárásra, néhány esetben folyamatban van a támogatási összeg rész- vagy teljes összegű visszakövetelése.

7.2. Oktatás-nevelési támogatás

A szomszédos államokban élő magyarokról szóló 2001. évi LXII. törvény (a továbbiakban: Státusz-törvény) 14. § (1) bekezdése rendelkezik az óvodai, alap- és középfokú oktatási intézményben magyar nyelven vagy a magyar kultúra tárgyában tanulmányokat folytató kiskorúak nevelési, oktatási, valamint tankönyv- és taneszköz támogatásáról, továbbá a felsőoktatásban tanulók hallgatói támogatásáról.

A Státusz-törvény alapján kiírt, a 2011/2012-es tanévre szóló „Szülőföldön magyarul” pályázatban érintett régiók: Erdély, Felvidék, Vajdaság, Kárpátalja, Horvátország és Muravidék.

Pályázók köre:

- óvodások, alap- vagy középfokú tanulmányaikat magyar nyelven folytató tanulók, vagy akik fakultatív vagy speciális magyar nyelvű oktatásban részesülnek, mivel a lakhelyükhöz tartozó, napi bejárással elérhető oktatási intézményben nincs magyar nyelvű tagozat,
- hallgatók, akik felsőfokú tanulmányaikat nappali tagozaton részben vagy egészben magyar nyelven folytatják.

A támogatásra azok a pályázók jogosultak, akik 1993. szeptember 1-jén és azt követő időszakban születtek. Azok a nappali tagozatos középfokú oktatásban résztvevő tanulók, akik az 1993. szeptember 1-jét megelőző időszakban születtek, csak egyedi elbírálással részesülhetnek támogatásban. A fakultatív magyar nyelvű oktatásban résztvevők pályázatait szintén egyedi elbírálás alapján támogathatók.

Pályázható 1 főre jutó támogatási összeg:

- nevelési, oktatási támogatás: 20 000 Ft/fő,
- tankönyv- és taneszköz támogatás: 2 400 Ft/fő,
- hallgatói támogatás: 2 800 Ft/fő.

Az Alapkezelő a támogatási kérelmek feldolgozását - az előző év gyakorlatának megfelelően - a magyar oktatás és kultúra ápolását céljának tekintő helyi társadalmi szervezetek közreműködésével valósítja meg.

A támogatások folyósítása Erdély, Felvidék és Vajdaság esetében az Alapkezelő saját OTP Banknál vezetett számlájáról, Kárpátalja esetében pedig a közreműködő szervezet OTP Banknál vezetett számlájáról közvetlenül a támogatott bankszámlájára való utalással történt.

Horvátország és Muravidék esetében az igénylők viszonylag kis száma miatt nem tud megvalósulni az OTP Bankon keresztül közvetlen utalás, így a kifizetések a helyi lebonyolító szervezeteken keresztül történtek.

I. folyósítási ütem:

A Bethlen Gábor Alap Bizottsága a 40/2012. (VII. 13.) számú bizottsági határozat alapján 214.237 fő nevelési, oktatási valamint tankönyv- és taneszköz támogatására és 389 fő hallgató támogatására vonatkozó pályázatot részesített támogatásban, az alábbiak szerint:

Régió	Oktatási-nevelési, valamint tankönyv- és taneszköz támogatások összesen (fő)	Oktatási-nevelési, valamint tankönyv- és taneszköz támogatások összesen (Ft)	Hallgatói támogatások összesen (fő)	Hallgatói támogatások összesen (Ft)	Összes támogatott (fő)	Összes támogatás (Ft)
Erdély	130 209	2 916 681 600	0	0	130 209	2 916 681 600
Felvidék	43 237	968 508 800	0	0	43 237	968 508 800
Kárpátalja	19 098	427 795 200	340	952 000	19 438	428 747 200
Vajdaság	20 254	453 689 600	43	120 400	20 297	453 810 000
Drávaköz	1 047	23 452 800	1	2 800	1 048	23 455 600
Muravidék	392	8 780 800	5	14 000	397	8 794 800
Összesen	214 237	4 798 908 800	389	1 089 200	214 626	4 799 998 000

II. folyósítási ütem:

A nevelési, oktatási támogatások teljes körű támogatási igényének kielégítéséhez 727,4 millió Ft-ra volt szükség, melyet a Kormány az 1562/2012. (XII. 6.) számú határozatával a rendkívüli kormányzati intézkedésekre szolgáló előirányzatból biztosított.

A Bethlen Gábor Alap Bizottsága a 71/2012. (XII. 12.) számú bizottsági határozat alapján 31.640 fő nevelési, oktatási valamint tankönyv- és taneszköz támogatására és 2449 fő hallgató támogatására vonatkozó pályázatot részesített támogatásban.

Régió	Oktatási-nevelési, valamint tankönyv- és taneszköz támogatások összesen (fő)	Oktatási-nevelési, valamint tankönyv- és taneszköz támogatások összesen (Ft)	Hallgatói támogatások összesen (fő)	Hallgatói támogatások összesen (Ft)	Összes támogatott (fő)	Összes támogatás (Ft)
Erdély	23 518	526 803 200	2 190	6 132 000	25 708	532 935 200
Felvidék	4 287	96 028 800	124	347 200	4 411	96 376 000
Vajdaság	3 835	85 904 000	135	378 000	3 970	86 282 000
Összesen	31 640	708 736 000	2 449	6 857 200	34 089	715 593 200

A két pályázati forduló során összesen 5696 pályázat került elutasításra a következők okok miatt:

- a pályázati kiírásban meghatározott igazolatlanul mulasztott órák száma meghaladta az előírtat;
- hiányos dokumentációt nyújtottak be, illetve a hiánypótlást a pályázati felhívásban meghatározott időn belül nem juttatták el a közreműködő szervezetnek.

Az elutasított pályázók írásban kaptak értesítést a döntésről. Amennyiben a pályázó hitelt érdemlően tudta igazolni, hogy indokolatlanul lett elutasítva, lehetőség volt a fellebbezésre. A felülvizsgálat alapján jogosnak ítélt támogatások 2013-ban kerülnek kifizetésre.

Régió	Támogatottak száma összesen	Nevelési, oktatási valamint tankönyv- és taneszköz támogatás (22 400 Ft/fő)		Hallgatói támogatás (2 800 Ft/fő)		Támogatás összesen
		Fő	Ft	Fő	Ft	
Erdély	155 917	153 727	3 443 484 800	2 190	6 132 000	3 449 616 800
Felvidék	47 648	47 524	1 064 537 600	124	347 200	1 064 884 800
Kárpátalja	19 438	19 098	427 795 200	340	952 000	428 747 200
Vajdaság	24 267	24 089	539 593 600	178	498 400	540 092 000
Drávaköz	1 048	1 047	23 452 800	1	2 800	23 455 600
Muravidék	397	392	8 780 800	5	14 000	8 794 800
Összesen	248 715	245 877	5 507 644 800	2 838	7 946 400	5 515 591 200

7.3. Egyedi támogatások

7.3.1. Egyedi támogatási kérelem alapján nyújtott támogatások

Az egyedi támogatások eljárásrendjüket tekintve nem pályázati konstrukcióban nyújtott támogatások, hanem a támogatandó cél speciális körülményeit, finanszírozási szükségleteit kiemelten kezelő támogatások.

Egyedi támogatási kérelmet a BGA tv.-ben meghatározottaknak megfelelő bármely szervezet vagy magánszemély benyújthat.

Egyedi támogatási eljárásrendben nyújtottunk támogatást a 2012-ben meghatározott nemzeti jelentőségű intézmények részére, amelyeket a MÁÉRT iránymutatásai alapján a Bethlen Gábor Alap Bizottsága jelölt ki az 5/2012. (II. 13.) számú határozatában.

2012. december végéig 258 egyedi kérelem érkezett az Alapkezelőhöz, ebből 244 egyedi kérelem esetében összesen **5 501 225 833 Ft**-ot ítelt meg a BGA Bizottsága, tíz kérelem elutasításra került, míg négy szervezet lemondott a támogatásról. A támogatott szervezetekkel minden esetben megtörtént a szerződéskötés, a túlnyomó többség számára a támogatás kiutalásra került. 13 esetben az elszámolás elfogadásra került és a támogatás lezárása szabályszerűen megtörtént.

Az egyedi támogatásokat céljuk szerint az alábbiaknak megfelelően csoportosíthatjuk:

- a) Oktatási intézmények támogatása
 - felsőoktatási intézmények támogatása,
 - szórányoktatási kollégiumok támogatása,
 - bentlakásos közoktatási-köznevelési intézmények támogatása;
- b) Egyházi intézmények támogatása;
- c) Kulturális programok, rendezvények támogatása;
- d) Jogvédő, közösségépítő, kisebbségvédelmi tevékenység támogatása;
- e) Beruházások
 - oktatási intézmények ingatlanfejlesztése,
 - épület-rehabilitációs tevékenység támogatása.

Az országonkénti/régiókénti megítélt támogatásokat az alábbi táblázat mutatja.

Ország/régió	Megítélt támogatás (Ft)
Erdély*	3 006 650 533
Vajdaság	805 674 000
Kárpátalja	731 223 300
Felvidék	518 133 800
Magyarország	286 710 000
Diaszpóra	79 151 200
Muravidék	42 900 000

Drávaköz	30 783 000
Összesen:	5 501 225 833

**ebből Sapientia Alapítvány: 2 400 000 000 Ft*

Az egyedi támogatások közül néhány példaértékű programról az alábbiakban adunk összefoglalót:

- **Határon túli elitképzés támogatása a Collegium Talentum keretében**

A Modern Üzleti Tudományok Főiskolája (2011. október 18-tól névváltozást követően Edutus Főiskola) 2010-ben beindította a Collegium Talentum elnevezésű elitképző programját, mely a szlovákiai Selye János Kollégium képzési rendszerére épült, kiegészítve annak know-how-ját, szellemi és kapcsolati infrastruktúráját.

A támogatási projekt 10 felvidéki kollégistával kezdődött 2011. év elején, majd 2012 nyarán Erdélyből, a Vajdaságból, a Felvidékről és Kárpátaljáról összesen 30 újabb kollégista került felvételre. A Collegium Talentum célja a határon túli magyar értelmiség és tudományos elit utánpótlás biztosítása. E célból többfordulós felvételi eljárás során kiválasztott kiemelkedően tehetséges egyetemisták és PhD hallgatók 3 éves, az egyetemi és doktori tanulmányokkal párhuzamosan zajtó elitképző program keretében szakmai és anyagi támogatásban részesülnek.

A Collegium Talentum elitképző programjában résztvevő egyetemisták és PhD hallgatók az individuális tutorális képzés mellett személyiség-, készség-, nyelvi, oktatásszervezési és közgazdasági fejlesztésben is részt vesznek. E területek fejlesztése az időszakonként megtartott 2-3 napos képzéseken történik, ahol a magyarságszolgálat és a közösséghez tartozás erősítése, nevelése is folyik.

2012-ben az első bentlakásos képzési programot áprilisban Tatabányán szervezték meg, a nyári kötelező bentlakásos programot pedig - prezentációs tréninggel együtt - Budapesten.

A Collegium Talentum megszervezésében került sor arra a nemzetközi kapcsolatépítésre is alkalmas műhelyvita sorozatra, melyet Beregszászban a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskolával együttműködve, Kolozsvárott a Kolozsvári Akadémiai Bizottság és a Babes-Bolyai Tudományegyetem szakmai támogatásával rendeztek.

2012-ben a Bethlen Gábor Alapból 150 millió forint került biztosításra a fentiekben összefoglalt képzésekre.

- **Magyar Nemzeti Tanács felsőoktatási ösztöndíjprogramjának támogatása**

A vajdasági magyar népesség szülőföldön való boldogulásának egyik sarokköve az értelmiségi utánpótlás hiánya.

Éppen ezért az MNT ösztöndíjprogramja a Vajdaságban élő magyarság felzárkóztatását - a képzettségi szint emelésén keresztül – a magyar fiatalok érvényesülésének az elősegítését is szolgálja.

Az ösztöndíjprogram azon túlmenően, hogy a tanulmányi előmenetel függvényében havi ösztöndíjat biztosít a főiskolán/egyetemen továbbtanuló diákoknak, több kiegészítő programot is tartalmaz, amely segíti a diákok felkészülését, bejutását és bennmaradását a felsőoktatásban, továbbá a képzés elvégzése után segít az elhelyezkedésben is.

A 2012 nyarán elbírált ösztöndíjpályázat értelmében az I. évfolyamon 421 hallgató, a II. évfolyamon (2011/2012-es tanévtől ösztöndíjasok) pedig 340 hallgató részesül ösztöndíjban. A hallgatók tanulmányait 85 demonstrátor segíti.

A program részeként a karrierkövetés több formáját is működtetik. Ilyen például a Magyarországon és az EU más országaiban tanuló diákokkal való szakmai kapcsolatfelvétel és együttműködés.

Az ösztöndíjprogramot a Bethlen Gábor Alap 250 millió Ft összeggel támogatta.

- **II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola támogatása**

A II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Ukrajna egyetlen magyar nyelvű felsőoktatási intézménye.

Az intézmény nagymértékben hozzájárul a kárpátaljai magyar lakta területek halmozottan hátrányos helyzetű lakosságának esélyegyenlőségéhez. Az ukrán állam az intézmény működéséhez és fenntartásához nem nyújt sem költségvetési, sem más forrásból támogatást.

A főiskola „Diplom Baccalaureus” (BA, BSC), illetve „Diplom Specialist” minősítésű oklevél kiadására jogosult. Az intézményben 2012 júniusáig 1966 hallgató szerzett pedagógusi oklevelet, ennek egy része

egyetemi szintű végzettséget igazoló diploma. A végzősök 85%-a szakmájában Kárpátalján helyezkedik el. Elmondható, hogy mára gyakorlatilag Kárpátalja valamennyi iskolájában, óvodájában és oktatási intézményében dolgoznak a főiskola egykori végzősei. Közöttük többen PhD fokozatot szereztek, illetve PhD doktori képzésben vesznek részt.

A főiskolán a 2011/2012-es tanévben 685 hallgató tanult, illetve a magyarországi intézmények kihelyezett képzéseiben 264 hallgató folytatta tanulmányait.

Az oktatási folyamat ellátásához 7 tanszéken 68 főállású oktatót alkalmaznak. Másodállásban 19 fő, szerződéses alapon pedig 17 oktató végzi feladatait.

Az akkreditációs követelményeknek megfelelő minőségi oktatás biztosítása érdekében a diákok képzésében 7 tudományok doktora, illetve professzor, 37 tudományok kandidátusa, illetve docens, és 13 PhD fokozattal rendelkező oktató vesz részt.

Az intézményben az alábbi tíz akkreditált szakon oktatnak: óvodapedagógia, tanító, angol, földrajz, történelem, magyar, ukrán, biológia, matematika, számvitel és auditálás.

A munkafeltételek biztosítását 72 fő adminisztratív munkakörben foglalkoztatott, illetve technikai személyzet látja el.

A Bethlen Gábor Alapból 2012-ben 300 millió forint összegű támogatás került biztosításra a Főiskola működtetéséhez.

- **A Kolozsvári Protestáns Teológiai Intézet támogatása**

A Kolozsvári Protestáns Teológiai Intézet (a továbbiakban: KPTI) az erdélyi magyar református, unitárius és evangélikus egyházak akkreditált lelkészképző egyeteme. A felsőfokú egyházi intézet támogatói a három protestáns felekezet négy romániai püspöksége a diáklétszámuk arányában.

Költségvetéséhez kis mértékben a román állam is hozzájárul. Az oktatás három szinten folyik: 4 éves alapképzés, 2 éves magiszterképzés és 3 éves teológiai doktorképzés formájában.

A beiratkozás felvételi vizsga alapján történik, a helyek számát a fenntartó egyházak határozzák meg. A diákok számát a külön engedéllyel felvett magyarországi, kárpátaljai és vajdasági diákok és néhány másodgyetemese hallgató is bővíti. A KPTI évente 20-25 lelkészt képez.

A Bethlen Gábor Alap 2012-ben 70 millió forint összegű működési célú támogatást biztosított az intézmény részére.

- **Sapientia Alapítvány (Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem, Partiumi Keresztény Egyetem) támogatása**

2001-től kezdve a magyar állam a Sapientia Alapítványon keresztül finanszírozza az Erdélyi Magyar Tudományegyetemet (a továbbiakban: EMTE) és a Partiumi Keresztény Egyetemet (a továbbiakban: PKE).

A két felsőoktatási intézmény működésének biztosítása kidolgozott normatív rendszer (a magyarországi és a romániai egyetemi normatívák rendszerének ötvözete) alapján történik.

Az EMTE-t az erdélyi történelmi egyházak vezetői által életre hívott Sapientia Alapítvány alapította és biztosítja működését.

Az EMTE a mintegy 40.000 romániai magyar hallgató közel 5%-át, illetve a magyarul tanuló mintegy 12.000 hallgató 16%-át képezi, három egyetemi helyszínen. A Kolozsváron, Marosvásárhelyen és Csíkszeredában működő négy kar keretében 27 alapképzési szak működik (ebből 15 akkreditált), az intézmény a 2011/2012-es tanévben 1959, a 2012/2013-as tanévben pedig 1988 hallgató képzését biztosítja.

A 2012. évben egyetlen új szak indítását kérvényezte az EMTE, a marosvásárhelyi tájépítészet szakét, amely megkapta ideiglenes működési engedélyét és a felvételre meghirdetett helyek 100%-ban beteltek.

A sikeres akkreditáció révén ebben a tanévben szervezhet először saját államvizsgát az Egyetem, amelynek nyomán 5 szak hallgatói kaphatnak majd Sapientia EMTE oklevelet.

Az EMTE a korábbi években is érvényes ösztöndíjrendszert alkalmazza, amely szerint érdem-, tanulmányi, szociális, valamint alkalmi ösztöndíjakra pályázhatnak a hallgatók (2011/2012-es tanév II. félévében 609 hallgató részesült támogatásban). Az Egyetem (részben vagy teljesen) térítette a végzett hallgatók nyelvvizsga, illetve államvizsga költségeit, továbbá bevezetésre került 2012-ben a Neptun Egységes Tanulmányi Rendszer.

A címzetes oktatói testület 2012/2013-ban számszerűleg és szakterületek szerinti eloszlás szempontjából nagyrészt megfelel az akkreditációs követelményeknek (183 főállású oktatóból 122 PhD címmel rendelkezik). Globálisan számítva az oktatók 62,2%-a főállású, ezek közül 25% rendelkezik professzori vagy docensi címmel.

A Sapientia EMTE tudományos tevékenysége számottevő. Az oktatók kutatási eredményei, cikkei egyre nagyobb számban jelennek meg a jelentős nemzetközi adatbázisokban is jegyzett szakmai folyóiratokban (749 tudományos publikáció).

A Scientia Kiadó a 2011/2012-es időszakban 34 könyvet jelentetett meg, ez a megalakulástól számítva 183 Scientia kiadványt jelent.

Az Acta Universitatis Sapientia folyóiratnak indulásától kezdődően (2008) 10 sorozata és 43 lapszáma jelent meg a Scientia Kiadó gondozásában.

Az EMTE intézményi akkreditációja, illetve az új romániai tanügyi törvény és annak alkalmazási rendeletei maguk után vonták a Charta és egyéb egyetemi szabályzatok módosításának szükségességét, illetve az egyetemi vezetők és döntéshozó testületek megválasztását.

Az intézmény akkreditálását követően az EMTE sikeresen megpályázta az Erasmus Chartát, amely lehetővé teszi a különböző EU-s mobilitási cserekapcsolatokban való részvételt. Ennek nyomán 17 magyarországi és európai egyetemmel kötött egyezményt az EMTE.

2012-ben elkezdődött a kolozsvári campus építése, mely nagyban hozzájárul majd az oktatási feltételek javításához és megnyitja az utat a további szakfejlesztésekhez is.

A PKE az erdélyi-partiumi magyar nyelvű felsőoktatási rendszer szerves része, a romániai magyarságnak az 1989-es változások után létrehozott első önálló, akkreditált egyeteme.

A 2012/2013-as egyetemi évben a Partiumi Keresztény Egyetem működésének és fejlesztésének irányait az EMTE-PKE közös stratégiai terve, illetve a Sapientia Alapítvány Kuratóriuma által elfogadott alapelvek és beiskolázási számok határozzák meg. A PKE keretében jelenleg három kar működik (Bölcsészettudományi, Művészeti és Közgazdaságtudományi), amelyek a 2012/2013-as egyetemi évben 15 alapképzési és 8 mesterképzési szak működési kereteit biztosítják. A PKE alap- és mesterszakjain a 2012/2013-es tanévben mintegy 981 hallgató tanul, 90 főállású tanár és 186 vendégtanár dolgozik.

A Sapientia Alapítvány közreműködésével az EMTE és PKE működtetésére és az ingatlanfejlesztési beruházásokra 2 400 M Ft támogatást nyújtottunk.

• **Csemadok kulturális szervezet tevékenységének, programjainak támogatása**

A Csemadok 1949-ben alakult, a felvidéki magyarság legnagyobb átfogó társadalmi kulturális szervezete. 452 alapszervezete és ötvenezer fős tagsága van. Szerkezeti felépítését tekintve alapszervezetekből, a járási beosztást követő területi választmányokból és országos tanácsból áll. Az ország 17 járásában - a Csallóköztől a Bodrogközig, Pozsonytól Nagykaposig - fejti ki tevékenységét.

Évente több ezer kulturális rendezvényt valósít meg. Ezek közül 21 országos jellegű, s a határokon túl is elismert. A 2012-ben szervezett országos rendezvények közül kiemelkedik az Országos Népművészeti Fesztivál, a Gyerekszínhátszók Országos Versenye, az Országos Vers- és Prózamondó Verseny, a Fábry Napok, a Gombaszögi Kulturális Ünnepe, a Generációk Találkozása, a Szenci Molnár Albert Napok, a Magyar Dal Napja.

A szervezet tevékenységében jelentősek a helyi Csemadok-napok és falunapok, melyek szintén hozzájárulnak a szlovákiai magyarság anyanyelvi kultúrájának fejlesztéséhez, ápolva a természetes kötődést az egyetemes magyar kultúrához.

A Csemadok nagy hangsúlyt fektet a hazai és külföldi kulturális szervezetekkel és intézményekkel való kapcsolatfejlesztésre. Éppen ezért feladatainak ellátása érdekében alapítványokat hoz létre, gazdasági és kiadói tevékenységet is folytat.

2012-ben tartott országos közgyűlésükön egy hároméves programot fogadtak el, annak érdekében, hogy vállalt feladataikat minél teljesebben meg tudják valósítani.

A Bethlen Gábor Alapból az Alap felett rendelkező Bizottság 2012-ben 80 millió forintot biztosított a szervezet működési költségeinek fedezetére, a területi irodák, a művelődési intézet és az országos iroda munkavégzésének stabilizálásához.

- **Mezőségi TÉKA Szórványkollégium támogatása**

A választói Kallós Zoltán Alapítvány és a szamosújvári Téka Alapítvány 10 éve indította el a „Mezőségi szórványoktatási program”-ot, mely összehangolt és tervszerű módon, hosszútávon biztosítja a mezőségi szórványközösség anyanyelven történő oktatását.

A szamosújvári Téka Alapítvány keretén belül szórványkollégium működik, amely 27 településről érkező, mezőségi és szamosháti 1-12. osztályos gyerekek és fiatalok számára nyújt szállást, ellátást, oktatási programokat és lehetőséget az anyanyelven való tanulásra. A bentlakók számára a kollégium egy második otthont is jelent, hisz nemcsak az oktatási körülményeket biztosítja, hanem egyben fokozottan odafigyelnek értékközpontú nevelésükre, melyet az otthoni közösségekben kamatoztathatnak.

Az intézmény által támogatott célcsoport nagyjából szociálisan hátrányos helyzetben lévő gyerekekből áll, akiknek szülőfalujukban nincs lehetőségük anyanyelven tanulni.

A program kezdetétől fogva fokozatos létszámnövekedés van, köszönhető ez annak is, hogy a minőségi mutatók egyre jobbak.

A Bethlen Gábor Alapból az Alap felett rendelkező Bizottság 2012-ben 20 millió forint támogatást nyújtott a szórványkollégium működésére.

7.3.2. Nemzeti jelentőségű programokra meghirdetett meghívásos pályázatok Erdélyben

A Bethlen Gábor Alap Bizottsága az 5/2012. (II. 13.) számú határozatában jelölte ki Erdély esetében a nemzeti jelentőségű programokat, amelyek támogatása meghívásos pályázat keretében történt.

Öt témakörben került sor pályázat kiírására:

- Szakmai és kulturális intézmények támogatása
A támogatás célja a romániai illetőségű, a határon túli magyar közösségfejlesztésben és kulturális tevékenységben meghatározó szerepet vállaló intézmények működésének és/vagy programjainak támogatása. A keretösszeg 64 500 000 Ft, az igényelhető támogatás mértéke 600 000 Ft - 5 000 000 Ft.
- Felsőoktatási háttérintézmények támogatása
A támogatás célja a romániai illetőségű, a magyar nyelvű felsőoktatáshoz kapcsolódó háttérintézmények működésének és/vagy programjainak támogatása.
A keretösszeg 25 200 000 Ft, az igényelhető támogatás mértéke 600 000 Ft - 8 000 000 Ft.
- Kiadványok, folyóiratok, szaklapok megjelentetésének támogatása
A támogatás célja kulturális és tudományos médiatámogatási program keretében kiadványok, folyóiratok, szaklapok megjelentetésének támogatása.
A keretösszeg 15 000 000 Ft, az igényelhető támogatás mértéke 1 000 000 Ft - 3 000 000 Ft.
- Színházak, bábszínházak, táncgyüttesek támogatása
A támogatás célja romániai illetőségű, a határon túli magyar közösségfejlesztésben, a magyar anyanyelvű kultúra értékeinek megőrzésében és átadásában szerepet vállaló színházak, bábszínházak, táncgyüttesek működésének és/vagy programjainak támogatása.
A keretösszeg 51 500 000 Ft, az igényelhető támogatás mértéke 1 500 000 Ft - 2 500 000 Ft.
- Szórványkollégiumok támogatása, illetve iskolabusz program támogatása
A támogatás célja romániai illetőségű, a magyar anyanyelvi és nemzeti önazonosság megőrzését elősegítő szórványkollégiumok működtetésének és/ vagy programjainak illetve iskolabusz program támogatása.
A keretösszeg 38 600 000 Ft, az igényelhető támogatás mértéke 300 000 Ft - 3 000 000 Ft.

Az öt pályázati kategóriában – négy pályázó kivételével – minden meghívott szervezet benyújtotta pályázatát, összesen **106 pályázó volt**.

A Bethlen Gábor Alap Bizottsága a 37/2012. (VII.06.) számú határozatában döntött a meghívásos pályázatok támogatásáról összesen **185 702 783 Ft** összegben.

A támogatott szervezetekkel egy eset kivételével (a támogatott lemondott a támogatásról) megtörtént a szerződéskötés és a támogatás kiutalása.

Két pályázat esetében az elszámolás elfogadásra került, és a támogatás lezárása szabályszerűen megtörtént a 2012. évben.

Az elszámolások beérkezésének végső határideje 2013. március 30 volt.

7.4. Nyílt pályázati rendszer

A központi és regionális nyílt pályázati eljárásrendben nyújtott támogatások a határon túli magyar közösségek civil társadalmának, kulturális, oktatási és egyházi programjainak megtartását szolgálják. A támogatások beszámolóiból, valamint a helyszíni látogatások során visszaigazoltak alapján megállapítható, hogy az egyes programok, rendezvények támogatásának jelentős közösségépítő és identitásmegőrző szerepe van.

2012-ben a központi és regionális nyílt pályázati eljárásban nyújtható támogatások keretösszegét a Bizottság 600 millió Ft-ban állapította meg, melynek terhére 4 regionális és 1 központi pályázati felhívást jelentett meg.

Az előző évi e célra szolgáló keretösszeg csökkent, tekintettel arra, hogy a nemzeti jelentőségű intézmények száma a kétszeresére növekedett, ezáltal a finanszírozásuk elkülönítve, egyedi kérelem alapján történik.

Központi pályázatkezelés

Az Alapkezelő a 2012-es évben a pályázati felhívások megjelentetésekor arra törekedett, hogy a Kárpát-medencében és a diaszpórában élő közösségek, szervezetek és intézmények programjainak, valamint eszközfejlesztéseinek megvalósítására egységes felhívást jelentessen meg.

Központi pályázati felhívásunk az alábbi tárgyakban lett meghirdetve:

S.sz.	A pályázat tárgya
1.	Magyar nyelvű közoktatási feladatokat ellátó intézmények magyar nyelvű oktatási programjainak támogatása, különös tekintettel az óvodai programokra
2.	Magyar nyelvű felsőoktatási, felnőttképzési és szakképzési programok, tudományos kutatások, valamint diáksegélyezés támogatása
3.	Egyházközösségek, egyházi intézmények és civil szervezetek magyar nyelvű hitéleti és kulturális tevékenységének, egyházi fenntartású óvodák programjainak támogatása
4.	A magyar közösség céljait szolgáló intézmények és szervezetek eszközfejlesztésének és felújítási célú beruházásainak támogatása. Falugazdász rendszer működését biztosító programok, eszközbeszerzések támogatása
5.	A magyar történelmi és kulturális örökség ápolása, kulturális, ifjúsági és hagyományörző programok támogatása
6.	A magyar nyelvű írott és elektronikus sajtó, könyvkiadás, színházi produkciók és dokumentumfilm-készítés támogatása

A regionális pályázati kiírások megfogalmazásakor a helyi közösségek javaslatait figyelembe véve, a helyi igényeknek megfelelően alakítottuk ki a pályázati felhívásokat.

A megjelent pályázati felhívások régióként:

Erdély:

Az Erdélyben élő magyar közösségek önazonossága megőrzését és megerősödését célzó:

- Regionális és helyi jelentőségű közművelődési intézmények működési és programtámogatása
- Óvodák, bölcsődék működésének, eszközfejlesztésének támogatása (egyházak, egyesületek, alapítványok pályázhatnak),
- Nemzetközi, országos, regionális és megyei rangú, magyar diákok számára szervezett tantárgyi, tehetséggondozó, szakképzési és sportversenyek/táborok támogatása,
- A romániai magyar nyelvű felsőoktatás keretében zajló szakmai- és terepgyakorlatok, tanulmányutak és tanár-diák közös szakmai-tudományos tevékenységek támogatása.

Felvidék:

- Magyar nyelvű oktatási programokat ellátó intézmények és szervezetek támogatása,
- Magyar nyelvű felnőttképzési, szakképzési és kutatási programok támogatása,

- Magyar történelmi és kulturális örökség ápolása, kulturális és hagyományőrző programok támogatása,
- Oktatási és kulturális intézmények eszközfejlesztésének, illetve működési költségeinek támogatása
- Egyházi intézmények, közösségek, civil- és ifjúsági szervezetek kulturális és karitatív programjainak támogatása,
- Magyar nyelvű média támogatása.

Vajdaság:

A Szerbiában élő magyar közösségek önazonossága megőrzésének, fejlődésének és megerősödésének,

- kulturális-közművelődési,
- anyanyelvi oktatási,
- helyi jellegű média,
- tudományos,
- művészeti,
- hitéleti,
- szakmai önszerveződési

tevékenységgel foglalkozó szervezetek által megvalósított programok, valamint a szervezetek működésének és eszközbeszerzésének támogatása. A magyar nemzetpolitikai stratégia alapján 2012. évben különleges hangsúlyt kapott az óvodai programok támogatása.

Kárpátalja:

Az Ukrajnában élő magyar közösségek önazonossága megőrzését és megerősödését célzó

- kulturális-közművelődési,
- anyanyelvi oktatási,
- helyi jellegű média,
- tudományos,
- művészeti,
- hitéleti

tevékenységgel foglalkozó szervezetek által megvalósított programok, valamint a szervezetek működésének és eszközbeszerzésének támogatása. A magyar nemzetpolitikai stratégia alapján 2012. évben különleges hangsúlyt kapott az óvodai programok támogatása.

Deklarált pályázatkezelési cél volt, hogy mind a központi, mind a regionális felhívások egy időben jelenjenek meg, lehetőleg minél korábbi időpontban, hogy az év közbeni programok lebonyolításában ne legyen fennakadás abban az esetben sem, ha a támogatott nem tudja megelőlegezni a program költségét.

A pályázati felhívás 2012. március 9-én jelent meg. Megvalósítási időszak: 2012. március 9. – 2013. február 28. között volt.

2012-ben a támogatott pályázatok száma mindösszesen 1487 volt, ebből a központi támogatott pályázatok száma 530, a regionális pályázatok száma 957.

7.4.1. Központi pályázati felhívások

Igényelhető támogatási összeg:

- Erdély, Felvidék, Vajdaság és Kárpátalja esetében: 600 000 Ft – 5 000 000 Ft közötti összeg.
- Ausztria, Horvátország, Muravidék, a diaszpóra országai esetében 100 000 – 5 000 000 Ft közötti összeg.
- Magyarország esetében 100 000 – 2 000 000 Ft közötti összeg.

A pályázati tárgyakhoz a pályázati kiírás nem rendelt konkrét keretösszeget. A teljes támogatási keretösszeg **400 000 000 Ft** volt, melyről a beérkezett pályázatok mennyisége és minősége alapján, a Kollégium javaslatát figyelembe véve a Bethlen Gábor Alap Bizottsága döntött.

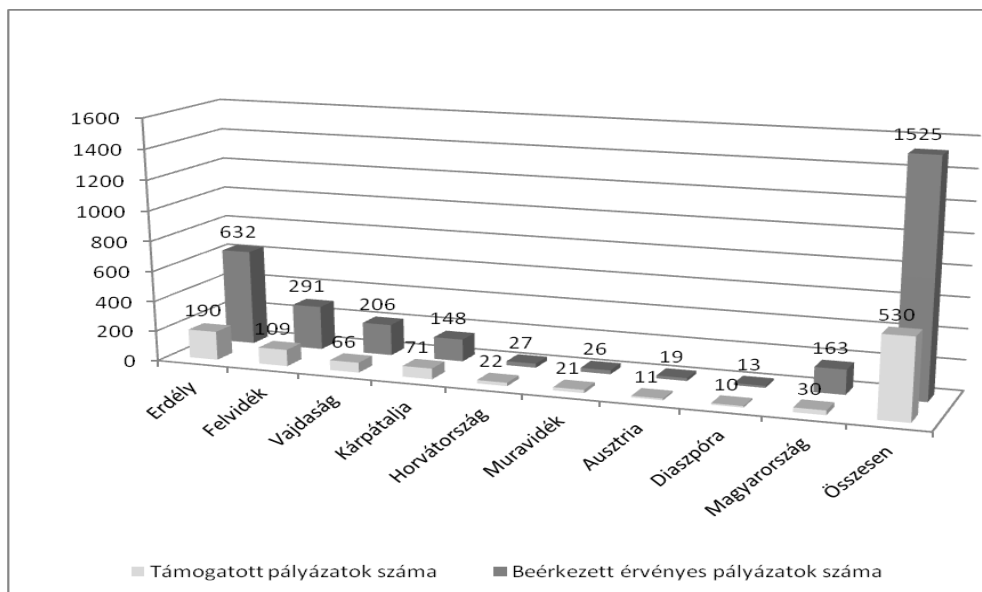
A központi pályázati felhívásunkra a Kollégium által javasolt és a Bethlen Gábor Alap Bizottsága által jóváhagyott előbbieken nevesített hat pályázati tárgyban érkeztek be a pályázatok.

Régió	Beérkezett pályázatok összesen (db)
Erdély	696
Felvidék	291
Vajdaság	240
Kárpátalja	187
Horvátország	40
Muravidék	28
Burgenland	19
Magyarország	198
Diaszpóra	13
Összesen	1 712

Legfontosabb változások a korábbi pályázatkezelési gyakorlathoz képest:

- A pályázat benyújtásának időpontja: 2012. március 9. – 2012. április 10. között volt (az előző évhez viszonyítva két hónappal korábban),
- A BGA tv. módosítása értelmében 2012-ben magyarországi székhelyű pályázók projektjei is támogathatók a központi pályázat keretében,
- A könyv- és lapkiadás támogatására gazdasági társaságok is pályázhattak,
- A pályázatokhoz kötelezően benyújtandó mellékletek száma csökkent, a költségterv táblázat, valamint a költségek tételes indoklása táblázat összevonásra került.

A beérkezett érvényes, valamint a támogatott pályázatok száma a központi felhívás esetében:

A beérkezett 1712 pályázat közül 1525 pályázat volt érvényes, 187 pályázat nem felelt meg a pályázati felhívásban meghirdetett feltételeknek.

Az értékelési folyamat során alkalmazott támogatási elvek:

Tartalmi értékelési szempontok

- A projekt céljai a helyi/regionális probléma megoldására irányulnak és a helyi feltárt szükségletekkel összhangban vannak,
- A projekt céljai és rész céljai egymásra épülnek és elérhetőek, a projekt tervezett tevékenységei összhangban vannak a projekt céljaival,
- A pályázó szervezet igazolt helyismerettel, legalább egyéves tapasztalattal rendelkezik a projektben megnevezett szakmai/földrajzi területen, a projekt megvalósításakor biztosítja a helyi szakemberek bevonását,

- A vállalt tevékenységek a pályázatban leírtak alapján szakmailag megalapozottak, átgondoltak és megvalósíthatóak,
- A projekt számol a megvalósítás során fellépő esetleges kockázatokkal és azok kezelésére intézkedéseket határoz meg,
- A projekt vállalt, számszerűsíthető eredményei reálisak és megvalósíthatóak,
- A projekt megvalósítói releváns tapasztalattal bírnak a projekt megvalósítása szempontjából.

Pénzügyi értékelési szempontok

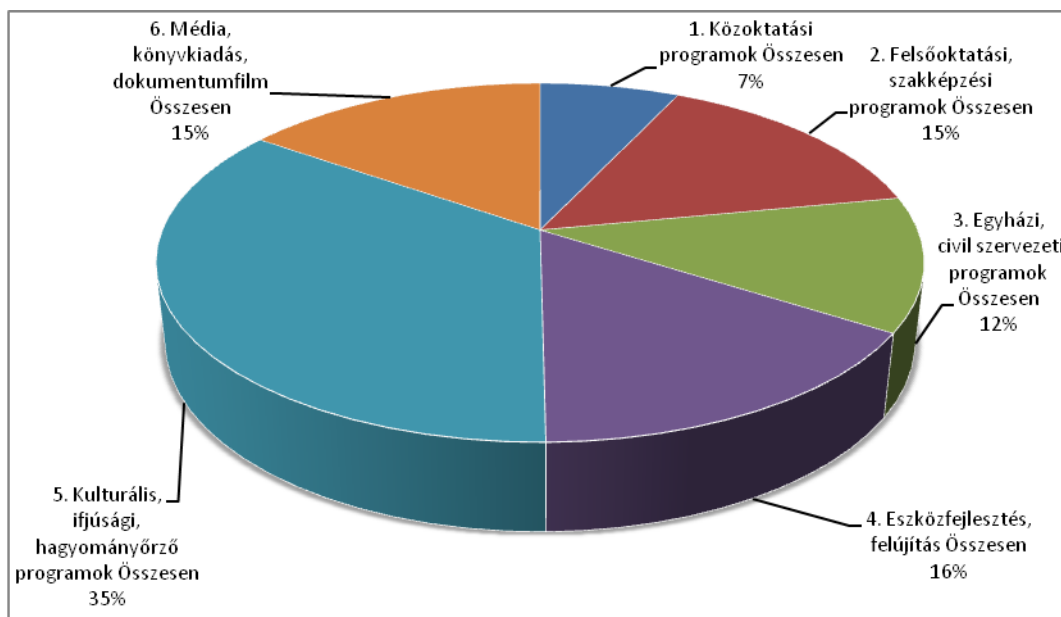
- A szöveges indoklás alátámasztja a részletes költség táblázatban tervezett összegeket,
- A tervezett kiadások a projekt megvalósítása szempontjából indokoltak,
- A pályázó által benyújtott költségvetés összhangban van a vállalt szakmai feladatokkal.

További értékelési szempontok

- A pályázat kellően kidolgozott, felépítése logikus, elemei között követhető tartalmi összefüggés van,
- A projekt ütemezése világos és megvalósítható,
- A tájékoztatás biztosítása érdekében megfelelő tevékenységeket terveztek ahhoz, hogy a projekt eredményei szélesebb körben is ismertté váljanak.

A támogatott központi pályázatok eloszlása a pályázati felhívások tárgya szerint:

A kördiagramból kiténik, hogy a támogatott pályázatok között a legnagyobb arányt a kulturális, ifjúsági és a hagyományörző programokra, valamint a média, könyvkiadás, dokumentumfilm készítés és eszközfejlesztés támogatása tárgyában benyújtott pályázatok képviselik.

A pályázat keretében az egyes témákban támogatott programok közül néhány példaértékűt az alábbiakban bemutatunk:

- **Magyar nyelvű közoktatási feladatokat ellátó intézmények magyar nyelvű oktatási programjainak támogatása, különös tekintettel az óvodai programokra**
 - Támogatott: **Kallós Zoltán Alapítvány (Erdély)**
 - Támogatás tárgya: Mezőségi szórványvidéki vándorprogram

Az Alapítvány második éve hirdette és rendezte meg a „Mezőségi szórványvidéki vándorprogram”-ot. 2012-ben már könnyebben, hatékonyabban és több gyermeket megmozgatva tudta ellátni feladatait. 7 szórványtelepülésen közel 400 gyermek vett részt a programban, játékos foglalkozásokon keresztül. Összesen 180 óra intenzív csoportos kézműves, játék és tánc, valamint történelmi és honismereti foglalkozást

tartottak 10 oktatóval, köztük önkéntesek segítségével. Ezáltal bővült a résztvevők anyanyelvi szókincse, megszerették és ezután is értékelni és ápolni fogják a magyar hagyományokat. A Bethlen Gábor Alapból 2012-ben 700.000 forint összegű támogatás került biztosításra a szervezet vándorprogramjának megvalósítására.

- Támogatott: **Via Nova ICS (Felvidék)**
- Támogatás tárgya: Döntő választás: Magyar gyermeket magyar óvodába és iskolába

A Via Nova Ifjúsági Csoport 2005 óta végzi közművelődési, oktatási, ifjúsági és közösségfejlesztői munkáját. Az anyanyelvi nevelés és oktatás a magyar közösség megmaradásának alapja, ennek tudatában a Via Nova ICS 2012-ben hatodik alkalommal szervezte meg a Beiratkozási Körutat. A találkozások során szakemberek segítségével világosították fel a szülőket az anyanyelvű oktatás fontosságáról és annak lehetőségéről. Több felvidéki és magyarországi civil szervezet együttműködésével (Szlovákiai Magyar Pedagógusok Szövetsége, a Szlovákiai Magyar Szülők Szövetsége, Rákóczi Szövetség, Csemadok) valósították meg a Körutat, melynek megszervezését a települések polgármesterei, az iskolák és óvodák igazgatói és tanárai is segítették. Emellett számos ismert személyiség érvelt az anyanyelvi oktatás mellett. Kiemelt figyelmet szenteltek az anyanyelvi óvodába történő beíratásra, mivel az iskolaválasztás kérdése többnyire egybeesik az óvoda választásával, ezért elengedhetetlen a szülőkkel való kapcsolattartást az óvodai beiratkozás előtt megkezdeni. A rendezvényekre ellátogató szülők az anyanyelvi oktatás fontosságáról szóló DVD-ket és kis füzeteket kaptak, gyermekeiknek pedig szórakoztató programokkal kedveskedtek.

A Bethlen Gábor Alapból 2012-ben 700.000 forint összegű támogatás került biztosításra a program megszervezéséhez.

- Támogatott: **Bartók Béla Alapítvány (Temesvár)**
- Támogatás tárgya: Temesvári magyar óvodai hálózat megerősítése

Az Alapítvány által szervezett program a Temesváron működő kilenc magyar tannyelvű óvodai csoport megerősítését célozta meg népszerűsítés és eszközfejlesztés révén. Az igényfelmérés alapján elsősorban ágyakra és tároló felületekre volt szükségük a csoportoknak, a legnagyobb óvoda részére logopédiai pontot alakítottak ki. Mindegyik óvoda készségfejlesztő játéksomagot kapott. A népszerűsítés elsősorban családlátogatással valósult meg és elektronikus hírlevél szerkesztésével, amely révén rendszeresen tájékozódhattak a kisgyermekes családok a magyar tannyelvű oktatásról. Az Alapítvány hosszú évek óta kiemelten foglalkozik a kétnyelvű családokkal is, mely a régió magyar lakta családjai szempontjából nagyon fontos, mivel csupán minden harmadik gyermek származik olyan családból, ahol mindkét szülő magyarul beszél.

A felzárkóztatás sikeresnek bizonyult, a magyar tannyelvű óvodába járó gyerekek több mint 75%-a magyar tannyelvű iskolában fogja folytatni az tanulást.

A Bethlen Gábor Alapból 2012-ben 800.000 forint összegű támogatás került biztosításra a program megszervezéséhez.

• **Magyar nyelvű felsőoktatási, felnőttképzési és szakképzési programok, tudományos kutatások, valamint diáksegélyezés támogatása**

- Támogatott: **Vukovári Magyarok Egyesülete (Horvátország)**
- Támogatás tárgya: Anyanyelvoktatás felnőtteknek

A Vukováron és környékén szórványban élő magyarok már régóta egyre nagyobb szükségét érezték annak, hogy egyesületbe tömörülve próbálják felidézni nemzeti önérzetüket, feléleszteni és ápolni a már félig feledésbe merült anyanyelvet, népdalokat és hagyományokat. Ebből az okból alakult meg 2008-ban a Vukovári Magyarok Egyesülete.

2012-ben az Egyesület négyhónapos tanfolyamot szervezett, amelynek keretében heti két alkalommal két-két órában magyarul tanult harminc vukovári és környékbeli magyar fiatal. Ezen kívül az órákon a mai magyar társadalomról, kultúráról, politikáról, honosításról is tartottak előadást és magyar internetes oldalakkal is ismerkedtek, tudván, hogy az internetes kommunikáció áll a legközelebb a fiatalokhoz. A projekt célcsoportja a vukovári és Vukovár környékén élő magyar származású fiatalabb korosztály (16-40 év) volt. A résztvevők létszáma 30 fő volt.

A Bethlen Gábor Alapból 2012-ben 500.000 forint összegű támogatás került biztosításra a program megszervezéséhez.

- Támogatott: **Magyar Jogász Egylet Borsod–Abaúj-Zemplén Megyei Szervezete (Magyarország)**
- Támogatás tárgya: Magyar-Szlovák, Szlovák-Magyar Jogi Szakszótár létrehozása

A Szervezet kassai, dunaszerdahelyi és pozsonyi magyar nemzetiségű jogászokkal együtt elhatározta, hogy létrehoznak egy olyan jogi szótárt, amely közvetlen segítséget nyújthat a napi kapcsolaton alapuló különböző jogi, közigazgatási és diplomáciai munkában. A szerkesztőbizottságban mindkét ország egyetemi tanárai, akadémikusai, bírósági vezetői, bírái, ügyvédei, jogtanácsosai, ügyészei, rendőrei egy-egy szakmai ág szakkifejezésének gyűjtőjeként vettek részt. A könyv bemutatására Felvidéken és Magyarországon is sor került. 500 példány került kinyomtatásra, melyből mintegy száz példány kerül ingyenesen, célzott intézményekhez.

A Bethlen Gábor Alapból 2012-ben 1.900.000 forint összegű támogatás került biztosításra a szakszótár létrehozására.

• **Egyházközségek, egyházi intézmények és civil szervezetek magyar nyelvű hitéleti és kulturális tevékenységének, egyházi fenntartású óvodák programjainak támogatása**

- Támogatott: **Kajdanói Református Egyházközség (Kárpátalja)**
- Támogatás tárgya: Magyar örökség megismertetése magyar felmenőjű gyerekekkel

A kajdanói magyar közösség egy kb. 130 fős közösség, közülük majdnem 100 fő református. A kajdanói magyar családok többségében az ukrán nyelvet használják, a gyermekek többsége nehezen fejezi ki magát anyanyelvén. A magyar identitás, a magyar történelmi ismeretek is mind-mind nagyon gyenge állapotot mutatnak. A gyülekezet gyermekei, valamint a környéken élő, valamilyen magyar felmenővel rendelkező gyermekek számára szervezett az egyházközség hétvégi foglalkozást, honismereti kirándulást. Ez a program egy tudatos szórványstratégia építőköve, azzal a céllal, hogy ezek a gyerekek kapcsolódási pontot szerezzenek a magyar kultúrával, történelemmel, a magyar múlttal, hogy innen továbblépve bevezethessék őket a magyar oktatásba, először hétvégi oktatás, később pedig nappali oktatás keretében.

A Bethlen Gábor Alapból 2012-ben 200.000 forint összegű támogatás került biztosításra a program megvalósítására.

- Támogatott: **Burgenlandi Magyar Kultúregyesület (Ausztria)**
- Támogatás tárgya: A Burgenlandi Magyar Kultúregyesület kulturális tevékenysége

A Burgenlandi Magyar Kultúregyesület (a továbbiakban: BMKE) színjátszó köre 2012-ben "A Schöller panzió" című vígjáték előadását tűzte műsorra magyar nyelven. A darab 2012 májusában 4 alkalommal volt látható a Felsőőri Református Egyházközség dísztermének színpadán. Az eredeti mű Wilhelm Jacoby és Carl Lauf tollából származik. A magyar nyelvű szöveggényv a Felsőőri Szövetségi Kétnyelvű Gimnázium fordítóműhelyében, diákok közreműködésével készült. A szereplők a burgenlandi magyar népcsoport tagjai, diákok és felnőttek. A színjátszás során lehetőségük volt anyanyelvük használatára, a próbák és az előadások is kizárólag magyar nyelven folytak. 2012 decemberében "Őrvidéki advent" néven a BMKE énekkörének előadását láthatta és hallhatta az őrvidéki magyarság a felsőőri református templomban, ahol az énekkar az Őrvidék jellegzetes karácsonyi dalaiból komponált adventi csokrot. Mindkét rendezvénynek közösségmegtartó és nyelvápoló szerepe volt.

A Bethlen Gábor Alapból 2012-ben 400.000 forint összegű támogatás került biztosításra a 2012. évi kulturális tevékenység megvalósítására.

• **A magyar közösség céljait szolgáló intézmények és szervezetek eszközfejlesztésének és felújítási célú beruházásainak támogatása. Falugazdász-rendszer működését biztosító programok, eszközbeszerzések támogatása**

- Támogatott: **Petőfi Sándor Kultúregyesület, Szentlászló (Horvátország)**
- Támogatás tárgya: A Szentlászlói Könyvtár felszerelése és honlap szerkesztése

Szentlászló a délszláv háborúban teljesen megsemmisült, lakosai tíz évig száműzetésben éltek. A faluba való visszatérést követően az 1991-es 70%-os magyar ajkú lakosság aránya a 2001-es népszámlálás szerint mindössze 40%-ra csökkent. Ennek a drasztikus változásnak több oka is van: a felgyorsult asszimiláció (vegyes házasságok), a magyar tannyelvű iskolából mára csak anyanyelvápolás maradt, a faluba nagy számban költöztek más nemzetiségűek. A szentlászlói magyaroknak a múlt század ötvenes éveitől volt könyvtára, több ezer magyar nyelvű kötettel, amelyet újra működtetni kívántak.

2011-ben sikeresen pályáztak a könyvtár felújítására. 2012-ben a kapott támogatásból felszerelték a könyvtárat, beindították működését és kétnyelvű (magyar-horvát) honlappal gazdagították. A könyvtárban író-olvasó találkozókat, irodalmi esteket és igényeknek megfelelően más rendezvényeket is szerveznek.

A könyvtár létesítése erősíti a magyar nemzeti öntudatot. A helyi magyar közösség szellemiségének központjává vált, ezzel is javítva a falu kulturális szintjét. Látogatóinak száma kb. 500 fő évente.

A Bethlen Gábor Alapból 2012-ben 850.000 forint összegű támogatás került biztosításra a program megvalósítására.

- Támogatott: **Fehér Jani Művelődési Egyesület Hosszúfalu (Muravidék)**
- Támogatás tárgya: Kiemelt rendezvények támogatása és eszközök, berendezések beszerzése

A támogatás lehetővé tette az Egyesület működését és segítette az évi program és a szereplések megalapozását. Céljuk a helybéli magyarság közösséggé formálása, a népszokások és a hagyományok ápolása és megőrzése. Az Egyesületen belül két szakcsoport tevékenykedik: népdalkör és a hagyományörző hímszakkör. Az Egyesület 2012-ben ünnepelte énekara fennállásának harmincadik évfordulóját. A jubileumot júliusban az Egyesület névadójának emléknapiján ünnepelték. A rendezvényen több környékbeli és határon túli énekkar és civil szervezet vett részt (kb. 120 fő). Áprilisban az Egyesület hímszakköre kétnapos kézimunka kiállítást szervezett, ahol számos helybéli és magyarországi vendég (20 fő) vett részt.

A Bethlen Gábor Alapból 2012-ben 500.000 forint összegű támogatás került biztosításra a rendezvények és az eszközbeszerzések támogatására.

• **A magyar történelmi és kulturális örökség ápolása, kulturális, ifjúsági és hagyományörző programok támogatása**

- Támogatott: **Vajdasági Szabad Katedra Egyesület (Vajdaság)**
- Támogatás tárgya: X. Vajdasági Szabadegyetem

A Vajdasági Szabadegyetemet 2012-ben tizedik alkalommal szervezték meg. A program közéleti jelentősége mellett a Vajdaságban és Magyarországon tanuló vajdasági magyar egyetemisták és főiskolai hallgatók fő szakmai műhelyévé vált, ahol a hallgatók olyan elméleti és gyakorlati tudást kaptak, amire a szerbiai oktatási rendszer keretein belül nincs lehetőség. Az Egyesület ezzel olyan közéleti képzést is biztosít, amely elősegíti a vajdasági magyar fiatalok beilleszkedését és bevonását a vajdasági magyar közéletbe, csökkentve ezzel annak utánpótlásihiányát. A Vajdasági Szabadegyetemnek évente több ezer látogatója van.

A programsorozatok fő témái a gazdasági és közéleti kommunikáció témaköréből kerültek ki.

A Szabadegyetem előadásai a Magyarságkutató Tudományos Társaság több kötetében is megjelentek, amelyek Vajdaságban és Magyarországon is bemutatásra kerültek.

A Bethlen Gábor Alapból 2012-ben 3.200.000 forint összegű támogatás került biztosításra a Vajdasági Szabadegyetem megvalósítására.

- Támogatott: **Magyar Baráti Közösség (USA)**
- Támogatás tárgya: Együtt a Jövőnkért

A támogatás célja a 2012 augusztusában megrendezett „Itt-Ott”-találkozó megszervezésének támogatása. A találkozó 2012-ben 41. alkalommal közel 200 résztvevővel került megrendezésre az Ohio állambeli Lake Hope-on. A megnyitó napján dr. Bencsik Zita New York-i konzulasszony részvételével 52 amerikai magyar tette le állampolgársági esküjét. A rendezvény egyik vezérfonala a felvidéki történelem és kultúra bemutatása volt. Külön érdekessége volt az idei évi találkozóknak a Kossuth Lajos amerikai útjának 160. évfordulójára Ludányi András által összeállított angol nyelvű előadás (Kossuth's Message), amely a rendezvényen résztvevő amerikai közönség számára készült, s melyet több Ohio-i városba vitt el az öttágú

társulat. Az előadások mellett szórakoztató műsorokkal is várták a rendezvényen résztvevőket. Céljuk, hogy a magyar-magyar párbeszéd és együttműködés tagjaként építsék a közösségi és intézményes kapcsolataikat. A Bethlen Gábor Alapból 2012-ben 800.000 forint összegű támogatás került biztosításra a találkozó megszervezéséhez.

- Támogatott: **Alsó Kis-Küküllőmenti Magyar Ifjúság Szövetsége (Erdély)**
- Támogatás tárgya: XII. Alsó Kis-Küküllőmenti anyanyelvi- és szórványtábor

Alsó Kis-Küküllőmente Maros megye szórványvidékén több települést foglal magába. A 2012-ben 12. alkalommal megszervezett sátoztábor kiemelt célja volt, hogy a résztvevő fiatalok megismerhessék és ápolják hagyományaikat, megfelelően használják anyanyelvüket, alakuljon ki bennük a közösségi érzet és felelősségtudat barátaik, anyanyelvük, kultúrájuk, hagyományaik, és a környezet iránt. A projekt közvetlen célcsoportját 120, IV–IX. osztályos, az Alsó Kis-Küküllőmente vidékéről és más erdélyi szórványtelepülésről származó diák jelenti, akik kiválasztása a tanintézmények feladata, a szervezők egyedüli kikötése, hogy IV–IX. osztályos, magyar nemzetiségű fiatalok jelentkezzenek a táborba. Minden évben a Dicsőszentmártoni Elméleti Líceum 18 középiskolás diákja tanulmányi eredményeik, iskolán kívüli tevékenységeik alapján részt vesz a táborban, akiknek felügyelő és programkoordinátor szerepük van. Az ő példájukon keresztül ösztönzik a 120 fiatalot, hogy aktív és felelősségteljes tagjai legyenek kisebbségi sorban élő közösségüknek.

A Bethlen Gábor Alapból 2012-ben 800.000 forint összegű támogatás került biztosításra a program megszervezéséhez.

• **A magyar nyelvű írott és elektronikus sajtó, könyvkiadás, színházi produkciók és dokumentumfilm-készítés támogatása**

- Támogatott: **Agapé Kiadó Kft. (Vajdaság)**
- Támogatás tárgya: Katolikus Kincses Kalendárium kiadása

A Katolikus Kincses Kalendárium 1969 óta folyamatosan, évről évre megjelenő teológiai témákat, egyháztörténeti ismereteket, valláserkölcsei és vallási élethez kapcsolódó más témákat taglaló, illetve hitbéli elmélyülést segítő írásokat, cikkeket és tanulmányokat tartalmazó periodikus kiadvány, melyben megtalálható az adott évre vonatkozó liturgikus nyugati naptár, a Gergely-naptár és a Julianus-naptár is.

Tartalmával erősíti az önazonosságot és a szülőföldön való boldogulást magyarként, illetve a vallási, hitbéli ismeretek bővülését. Célcsoportja a Kárpát-medencében élő felnőtt magyar nemzetiségű, vallását gyakorló lakosság. A kiadvány 8.500 példányban került kiadásra, mely közvetve kb. 35.000 emberhez jut el, hiszen a családokban, közösségekben többen is olvassák.

A Bethlen Gábor Alapból 2012-ben 600.000 forint összegű támogatás került biztosításra a Katolikus Kincses Kalendárium kiadására.

- Támogatott: **Vox Juventae polgári társulás (Felvidék)**
- Támogatás tárgya: Körkép.sk - a gondolkodó portál továbbfejlesztése

A Vox Juventae egy jelenlegi és egykori egyetemistákból álló polgári társulás, mely 2007-ben alakult Pozsonyban. Tagjai – akik egyetemista éveik során aktívan kivették részüket a pozsonyi magyar diákélet megszervezésében – célul tűzték ki egy független véleményformáló internetes portál kialakítását. Így született meg a körkép.sk honlap, mely a négy, országosan ismert szlovákiai magyar portál egyike, ahol felvidéki magyar értelmiségi szemmel kommentálják a hazai és külföldi eseményeket. Kizárólag elektronikus formában olvasható, sajátossága, hogy átlagon felüli olvasottságát önerőből (mintegy 90%-ban) saját, elemző cikkeivel érte el. Eddigi ötéves fennállása alatt a legolvasottabb szlovákiai magyar véleményportállá vált. Olvasóik 60%-a szlovákiai, 30%-a magyarországi, 10%-a pedig a környező országokból és a világ más tájairól való. A támogatás segítségével lehetővé vált a további növekedéshez szükséges profilbővítés, hogy a Körkép valódi értelemben vett hírportállá válhasson, megerősítve eddigi, elsősorban közélet-orientált jellegét.

A Bethlen Gábor Alapból 2012-ben 600.000 forint összegű támogatás került biztosításra a portál továbbfejlesztésére.

7.4.2. Regionális pályázati felhívások

A nyílt pályázati keretösszeg egyharmadára – **200 000 000 Ft** összegre – a határon túli közreműködő szervezetek tehetek javaslatot A 200 000 000 Ft keretösszeg az alábbi régiónkénti bontásban került megállapításra:

Erdély: 84 000 000 Ft. A minimálisan igényelhető összeg **100 000 Ft**, a maximálisan igényelhető összeg **600 000 Ft**.

Felvidék: 46 000 000 Ft. A minimálisan igényelhető összeg **100 000 Ft**, a maximálisan igényelhető összeg **600 000 Ft**.

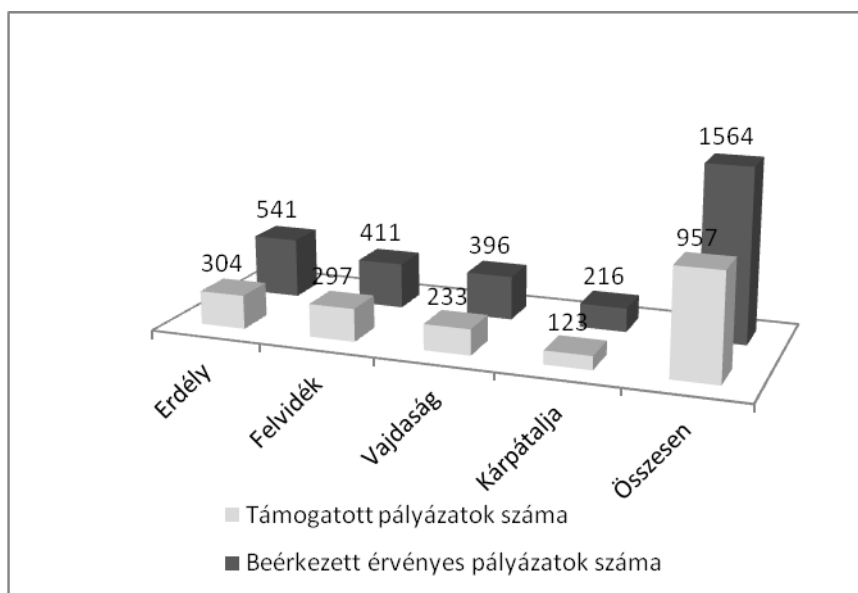
Vajdaság: 40 000 000 Ft. A minimálisan igényelhető összeg **50 000 Ft**, a maximálisan igényelhető összeg **600 000 Ft**.

Kárpátalja: 30 000 000 Ft. A minimálisan igényelhető összeg **50 000 Ft**, a maximálisan igényelhető összeg **600 000 Ft**.

A regionális felhívásokra a Kollégium által javasolt és a Bethlen Gábor Alap Bizottsága által jóváhagyott, a korábbiakban ismertettek szerint régiónként eltérő pályázati tárgyban érkeztek be a pályázatok.

Régió	Beérkezett pályázatok összesen (db)
Erdély	541
Felvidék	411
Vajdaság	396
Kárpátalja	216
Összesen	1 564

A beérkezett érvényes és a támogatott pályázatok száma a régiós pályázatok esetében:

Az idei évben a regionális nyílt pályázatokra vonatkozó keretösszeg 200 millió Ft volt. A rendelkezésre álló keret a teljes beérkezett pályázati igény 11,5%-ának, a támogatásra javasolt pályázatok keretigényének kb. 31,13%-ára nyújtott fedezetet.

A régiós pályázat keretében támogatott néhány példaértékű programot az alábbiakban bemutatunk (a teljesség igénye nélkül):

- Támogatott: **Csíki Székely Múzeum (Erdély)**
- Támogatás tárgya: III. Múzeumi vártábor

A Csíki Székely Múzeum harmadik alkalommal szervezte meg a Múzeumi vártábor–szaktábor elnevezésű napközis tábort Csíkszeredában a Mikó-vár udvarán és a múzeum kiállítási, illetve gyűjteményi termeiben, a múzeumhoz tartozó galériákban. A tábor 2012. július 2-7. közötti időszakban került megrendezésre 28 gyermek és 6 táborvezető részvételével. A program célja a csíkszeredai és környékbeli 7-13 éves gyerekek helytörténeti ismereteinek bővítése az alapkiállítások, múzeumi gyűjtemények, kutatási eredmények mentén, játékos, élményszerű témafeldolgozásban. A múzeumpedagógiai foglalkozások értékközvetítők, hiszen a kultúra megbecsülését, a helyi identitás kialakítását célozzák, valamint segítik a pályaválasztást is.

A Bethlen Gábor Alapból 2012-ben 300.000 forint összegű támogatás került biztosításra a rendezvény megszervezéséhez.

- Támogatott: **Csemadok Szalkai Alapszervezete (Felvidék)**
- Támogatás tárgya: XXXVIII. Ipolyparti-randevú – nemzetközi folklórfesztivál Ipolyszalkán

38. alkalommal rendezték meg az Ipolyparti-randevú elnevezésű nemzetközi folklórfesztivált, amely az egyik legnagyobb rendezvény az Alsó-Ipoly mentén. A rendezvény mindenkor célja, hogy a térség lakosai megismerjék a folklórhagyományokat, a fiatal generáció megőrizze és ápolja ezeket, ezzel is erősítve magyarságtudatukat. A rendezvényen fellépők száma közel 150 fő volt. A 6 órás műsort közel 300 fő tekintette meg.

A Bethlen Gábor Alapból 2012-ben 200.000 forint összegű támogatás került biztosításra a rendezvény megszervezéséhez.

- Támogatott: **Mezőgécsei Hagyományörzők és Falufejlesztők Egyesülete (Kárpátalja)**
- Támogatás tárgya: A Mezőgécsei Óvoda eszközfejlesztése

Az Egyesület célul tűzte ki, hogy az 1050 fős magyar település, Mezőgécse óvodáját, ahova jelenleg majd félszáz gyerek jár, továbbfejleszti. Azon dolgoznak, hogy az óvoda minden feltételnek megfelelően és a szülők ne kényszerüljenek arra, hogy más intézménybe adják gyermekeiket. Az intézmény épülete ugyan megfelelő, de két olyan alapvető hiányossága is van, amelyek pótlása a gyermekek fejlődése szempontjából elengedhetetlen. Az első, hogy nem biztosított a gyerekek megfelelő testi fejlődése, mivel az óvoda udvarán semmilyen udvari játék (hinta, csúszda, mászóka, libikóka stb.) nem található, a második, hogy a magas létszám miatt nincs elég ágy, ezért a gyerekek két ágyon alszanak hárman, illetve olyan is előfordult, hogy néhány gyerek matracon kénytelen aludni. A támogatás révén sikerült fejleszteni az óvoda eszközállományát.

A Bethlen Gábor Alapból 2012-ben 180.000 forint összegű támogatás került biztosításra az óvoda eszközfejlesztésére.

- Támogatott: **Petőfi Sándor Kultúregyesület (Vajdaság)**
- Támogatás tárgya: A XIV. Herczeg Ferenc Emléknapok megszervezése

Az Egyesület 1998-ban szervezte meg Herczeg Ferenc, Versec szülőtte tiszteletére az I. Herczeg Ferenc Napot. A rendezvényt azóta is minden évben nagy érdeklődés fogadta. A tagok által készített előadások színvonala, valamint az író életével és munkásságával foglalkozó előadások szintje, s nem kevésbé a Herczeg Ferenc Nap egészének fogadása minden évben indukálta a következő évi ünnepség megtartását. A második emléknapi előadásain már megjelent a városi vezetés több tisztségviselője és a város nem magyar ajkú értelmiségéből is többen részt vettek. 2012-ben már XIV. alkalommal szervezték meg. A szervezőbizottság javaslatára Börcsök Erzsébet verseci író életével és munkásságával foglalkoztak. A rendezvényre a Szüreti Napok keretén belül került sor, így az odalátogatók megismerhették Versec városát és az itt élő emberek múltját és jelenét.

A Bethlen Gábor Alapból 2012-ben 150.000 forint összegű támogatás került biztosításra az emléknapi megszervezéséhez.

7.5. Határtalanul! Program

7.5.1. 2011. évi pályázat

2012-ben folyamatosan zajlottak a 2011-es évben meghirdetett BGA-11-HA-01 sz. *Tanulmányi kirándulások magyarulakta területekre* és a BGA-11-HA-02 sz. *Együttműködések magyar szakképző iskolák között* című felhívások keretében nyertes pályázatok megvalósításához kapcsolódó tevékenységek. 2012 első negyedévében a támogatási szerződések megkötése, valamint a támogatások pénzügyi teljesítése volt a fő tevékenység, míg a második negyedévben zajlott le az utazások 3/4-e, majd ehhez kapcsolódóan a harmadik negyedévben az elszámolások ellenőrzése, hiánypótltatása és a támogatások fennmaradó részének átutalása.

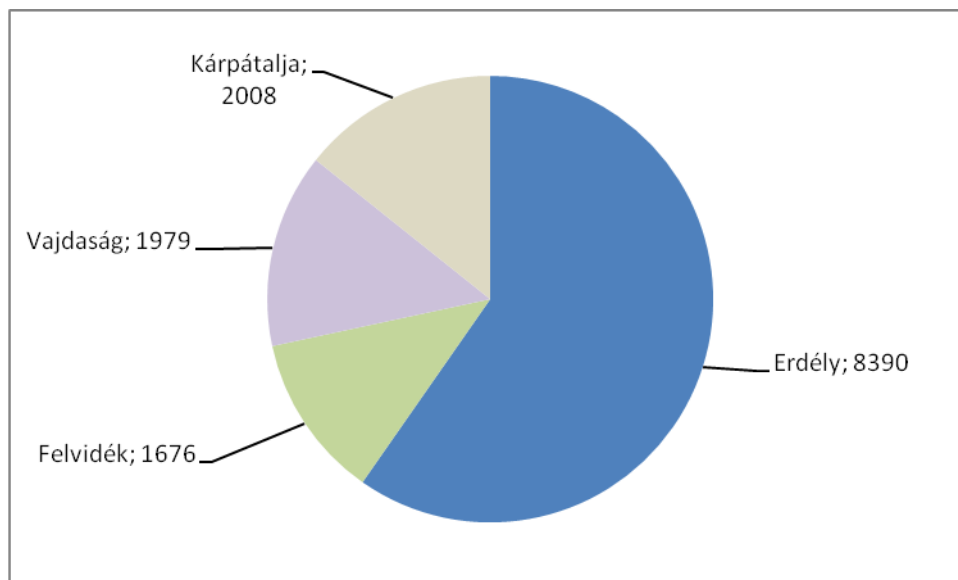
A támogatásban részesített 382 darab pályázathoz képest 12-vel csökkent a megkötött támogatási szerződések száma, mivel 7 pályázóval az Alapkezelő nem kötött szerződést, további 5 támogatott pedig lemondott a támogatási összegről. A szerződések megkötése során a támogatott intézmények csaknem fele élt a módosítás lehetőségével, amelyre leggyakrabban időpont módosítás, programváltozás, személyi változások miatt volt szükség.

A félév végéig valamennyi program – összesen 307 tanulmányi kirándulás és 63 együttműködés – megvalósult. Az együttműködések keretében 126 utazás történt, amely során a magyarországi és külföldi diákok is ellátogattak partnerük tanintézményébe.

Projektértékelés

A 2011-es felhívások keretében megvalósult projektek sikeresen illeszkedtek a Határtalanul! program alapcéljaihoz, azaz egyfelől elősegítették a határon túli magyarság megismertetését a résztvevő magyarországi diákokkal és tanáraikkal, másrészt támogatták magyarországi és külföldi diákok és oktatóik közötti kapcsolatok kialakítását. A 2010. évi pilot projekthez (mintaprojekt) képest sikeresen terjedt ki a program a létszám és a pályázó intézménytípusok tekintetében. A nyertes pályázatokból megvalósult 370 projektben több mint 14.000 magyarországi és külföldi diák vett részt.

A programban résztvevő diákok létszáma régiók szerint

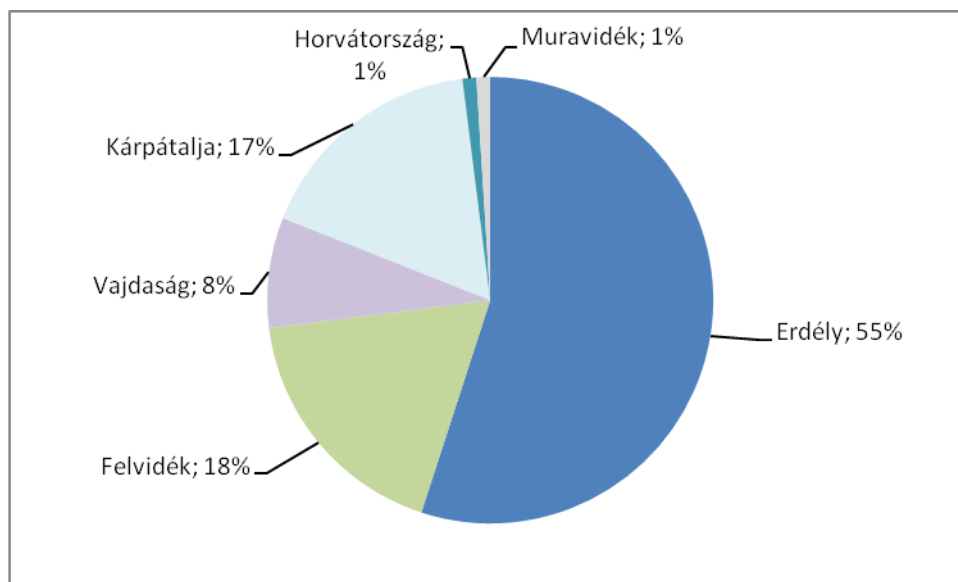

A 2011-es felhívások egyik újdonsága volt az a modell, amely a külföldi tanulmányi kirándulásokat, melyeknek elsődleges célja az adott terület magyar vonatkozású kulturális értékeinek, magyar közösségeinek megismertetése, az alapfokú oktatás hetedik évfolyamán tanuló diákok számára tette lehetővé, míg a nagyobb szervezési feladatokat, és külföldi partnerkapcsolatot is igénylő együttműködések pedig a középfokú oktatásban tanulók számára biztosítottak részvételi lehetőséget. Ez utóbbiak célja volt elsősorban a magyar személyes kapcsolatok kialakításának előmozdítása magyarországi és külföldi diákok között.

7.5.2. 2012. évi Határtalanul! Program pályázatai

A 2012. március 9-én megjelent három pályázati felhívásra összesen 743 db pályázat érkezett be. A pályázó tanintézmények összesen 854.256.457 forint támogatást igényeltek.

A pályázatok megoszlása az utazások, ill. együttműködések célterülete szerint

A pályázatok célterülete tekintetében továbbra is Erdély állt az első helyen, és a 2012-es felhívások regionális kiterjedéséből fakadóan már megjelentek, ha még kis számban is, a Muravidék és Horvátország magyarlakta területeire irányuló pályázatok is. A három pályázati felhívás keretében az oktatási intézmények 30.075 diák utazásához igényeltek támogatást, közülük a két, együttműködés jellegű programban 6.417 külföldi fiatallal, aki viszonyossági alapon Magyarországra látogat.

Pályázói igények

Pályázati felhívás címe	Pályázó iskolák	Pályázatban érintett magyarországi települések	Beérkezett pályázatok	Pályázott utazó diáklétszám*	Pályázott utazó tanárlétszám*	Igényelt támogatás*
Tanulmányi kirándulás hetedikesekeknek	465	314	491	17.077	1.924	433.992.302
Együttműködés szakképző iskolák között	113		138	6.378	784	233.888.813
Együttműködés gimnáziumok között	95		114	6.620	743	186.375.342

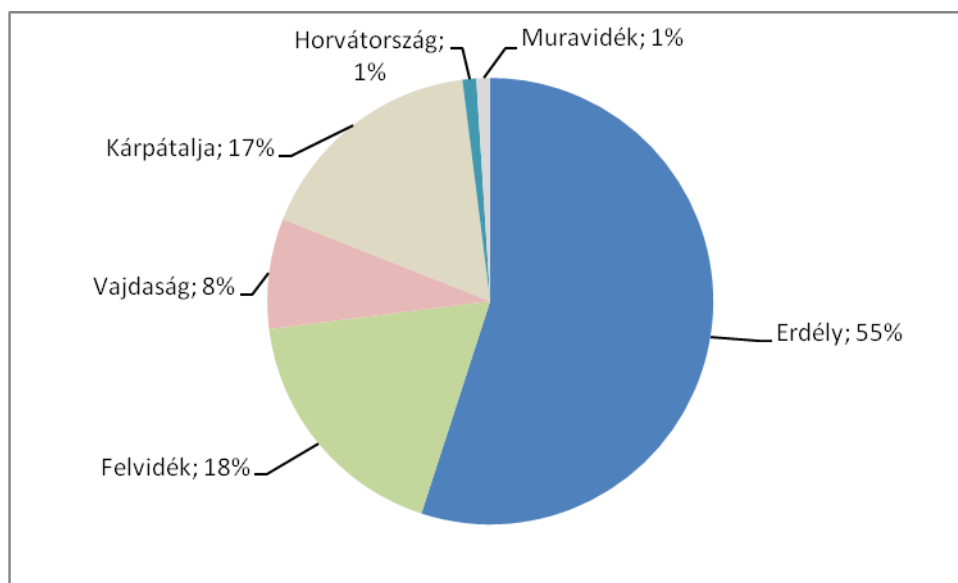
* A BGA-12-HA-01 sz. felhívásra beérkezett pályázatok esetében 3 db, míg a BGA-12-HA-03 sz. felhívásra beérkezett pályázatok esetében 1 db kapcsán a pályázat hiányosságai miatt nincs adat a létszámokra és az igényelt támogatásra vonatkozóan.

A beérkezett pályázatok feldolgozását követően a Bizottság júliusban döntött a nyertes pályázatokról.

Nyertes iskolák száma utazó diákok száma szerint

Pályázati felhívás címe	Megítélt támogatás	Nyertes iskolák száma	Utazásban érintett pályázó magyarországi települések	Utazó diáklétszám	Utazó tanárlétszám
Tanulmányi kirándulás hetedikeseknek	286.197.424	315	216	11.793	1.329
Együttműködés szakképző iskolák között	98.787.773	58		1.608 magyarországi + 1.561 külföldi	197 magyarországi + 185 külföldi
Együttműködés gimnáziumok között	49.033.500	36		1.148 magyarországi + 1.123 külföldi	132 magyarországi + 129 külföldi

Nyertes pályázatok úticél szerinti megoszlása

A döntés értelmében a *Tanulmányi kirándulás hetedikeseknek* c. felhívás keretében 330 pályázat, az *Együttműködés szakképző iskolák között* c. felhívásban 65 pályázat, míg az *Együttműködés gimnáziumok között* c. felhívásban 38 pályázat nyert el támogatást.

A Határtalanul! Program 2012/2013-as tanévben meghirdetett nyertes tanulmányi kirándulásainak zöme 2013-ban valósul meg.

Íme néhány szemléletes példa a 2012 őszén lezajlott projektek közül:

Tanulmányi kirándulás hetedikesek számára:

- A budapesti Bókay Árpád Általános Iskola 39 hetedikes diákja 2012. szeptember 23-28. között Erdélybe utazott tanulmányi kirándulásra, melynek témája: a borvizek vizsgálata Bókay Árpád

kutatása nyomán, valamint Székelyföld múltjának és jelenének megismerése. A csoport kirándult a Szent Anna-tóhoz, megismerkedett a tó legendájával, földtörténeti keletkezésével.

Ellátogattak a tusnádfürdői Szent László Gyermekotthonba, átadták az itthon összegyűjtött könyveket és játékokat, melyeket a gyermekotthon lakóinak szántak. A személyes beszélgetésekből barátságok is szövődtek, több tanuló a közösségi oldalakon azóta is tartja a kapcsolatot a gyermekotthon egy-egy kis lakójával.

A tanulmányi kirándulás a Bethlen Gábor Alapból 1.031.837 forinttal támogatásra került.

Együttműködés szakképző iskolák, illetve gimnáziumok között:

- A Kecskeméti Református Egyházközség gimnáziumának 14 diákja 2012. október 20-25. között Erdélybe utazott. Látogatást tettek a Szent Anna-tónál, majd a külföldi diákokkal közös istentiszteleten vettek részt. Minden magyarországi diák vitt magával saját „könyvtárából” egy-egy számára is fontos, de nélkülözhető kézikönyvet, amelyet saját emlékebejegyzésével átadott a székelyudvarhelyi Református Gimnázium Kollégiumának. Megtekintették a Székely Nemzeti Múzeum kiállítását, ezután megkoszorúzták az október 23-i ünnepre elkészült 56-os emlékművet. A két iskola közötti együttműködés keretében közös faültetésre, okt. 23-i kiállítás elkészítésére, és Baczkamadarasi Kiss Gergely sírjának gondozására került sor.

A határon túli 14 fős csoport 2012. október 26. - november 1. között Kecskemétre látogatott.

A református templomban istentisztelet keretében került sor a Székelyudvarhelyi Református Kollégium diákjainak a bemutatására.

Egy hét alatt személyes kapcsolatok, barátságok alakultak ki a diákok között. A tanulók kérésére minden kecskeméti diák "hazavihetett" egy székelyudvarhelyi diákot, hogy közösen töltsék el a napot. A kísérőtanárokat a kecskeméti tanárok látták vendégül.

A negyedik napon közös kirándulást tettek Budapestre, ahol ellátogattak a Parlamentbe és sétáltak a Budai Várban. A várban interjú készült a csoporttal, amelyet a Kossuth Rádió egyik munkatársa készített. Ilyen módon lehetőségük volt bemutatni a Határtalanul! Program keretében megvalósuló együttműködésüket. A beszélgetést még aznap este a „Határok nélkül” című műsorban visszahallgatták.

Az együttműködési kirándulást a Bethlen Gábor Alap terhére az Alap felett rendelkező Bizottság 850.880 forinttal támogatta.

7.6. „Dr. Szász Pál” tanulmányi ösztöndíjpályázat

Az Alapkezelő tanulmányi ösztöndíjat hirdetett a 2012/2013-as tanévben szülőföldjükön felsőoktatási jogászképzésben résztvevő, nappali tagozatos román, szlovák, szerb, ukrán, horvát és szlovén állampolgárságú magyar nemzetiségű hallgatók számára.

Évente 25 új ösztöndíj kerül kiosztásra.

A pályázók köre: A támogatás kedvezményezettje lehet az a Magyarország területén lakóhellyel nem rendelkező, Szlovákiában, Ukrajnában, Romániában, Szerbiában, Horvátországban, Szlovéniában élő, magát magyarnak valló természetes személy, aki a 2012/2013-as tanévben nappali tagozaton, aktív hallgatói jogviszonnyal rendelkező magán- vagy állami felsőoktatási intézményben alap- vagy mester szintű, illetve osztatlan jogászképzésben vesz részt.

Az ösztöndíj összege: **50.000 Ft/fő/hó** – 12 hónapon át.

A hallgatókat év közben ügyvédek tutorálják, s a nyári gyakorlatukat egy-egy neves ügyvédi irodánál töltik.

A pályázati felhívásra 52 pályázat érkezett be az Alapkezelőhöz.

A pályázati felhívásra 52 pályázat érkezett be az Alapkezelőhöz, a következő régiós megoszlásban.

Régió	Pályázók száma (fő)			Összesen (fő)
	Alapképzés	Magiszteri képzés	Osztatlan képzés	
Erdély	20	3	0	23
Felvidék	1	3	2	6
Kárpátalja	7	0	0	7
Vajdaság	13	2	0	15
Drávaköz	0	0	1	1
Szlovénia	0	0	0	0
Összesen	41	8	3	52

A Bethlen Gábor Alap Bizottsága az 54/2012. (10. 04.) számú határozattal 25 pályázót részesített támogatásban.

A támogatott pályázatok régiós megoszlása:

Régió	Támogatott pályázatok száma (fő)			Összesen (fő)
	Alapképzés	Magiszteri képzés	Osztatlan képzés	
Erdély	10	1	0	11
Felvidék	0	3	2	5
Kárpátalja	3	0	0	3
Vajdaság	3	2	0	5
Drávaköz	0	0	1	1
Szlovénia	0	0	0	0
Összesen	16	6	3	25

A támogatott pályázók 2012. október 30-31. között „Évindító Szakmai Szemináriumon” vettek részt Budapesten, a Magyarország Házában.

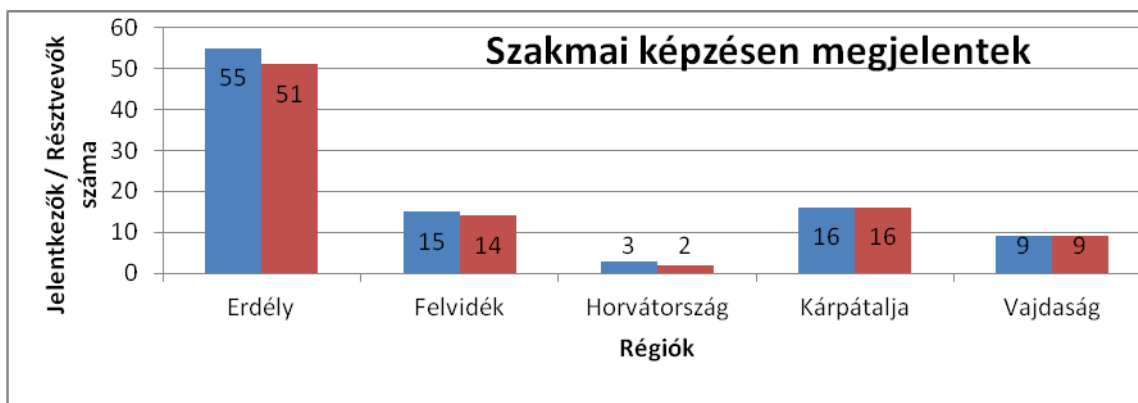
A támogatottak 2012. december 6-án kapták meg a Budapesti Ügyvédi Kamarától az első szakmai feladatukat, melynek megoldására 30 napot biztosított a Kamara. A támogatottak feladatmegoldásáról a tutorok készítenek értékelést.

7.7. „2012. a külhoni magyar óvodák éve”

2012. február 17-én a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium Nemzetpolitikai Államtitkársága meghirdette a „2012 a külhoni magyar óvodák éve” című programot. A megvalósításában az Alapkezelő és a Humán Jövő 2000 Nonprofit Kft. együtt vett részt.

A program célja a külhoni magyar nevelési nyelvű óvodai oktatás minőségének emelése; pedagógiai hiányterületek pótlása, magyar nyelvhasználati színtérhez kötése; a magyar tannyelvű óvoda és iskola közti átmenet segítése. A továbbképzés szakmai részéhez a szakértőket az Apor Vilmos Katolikus Főiskola Neveléstudományi és Módszertani Intézete, az ELTE Tanító- és Óvóképző Kara, a Nyugat-magyarországi Egyetem Benedek Elek Pedagógiai Kara, illetve a Debreceni Egyetem Gyermekevelési és Felnőttképzési Kara biztosította.

A program egyik elemeként a Humán Jövő 2000 Nonprofit Kft. a BGA által biztosított 64,3 millió Ft terhére továbbképzést szervezett külhoni magyar óvónők számára, valamint módszertani csomagot állított össze. A továbbképzésre a határon túli területekről 99 óvónő nyújtotta be pályázatát, 98 óvónő jelentkezését hagyta jóvá a Bethlen Gábor Alap Bizottsága a 36/2012. (VII. 04.) számú határozatával. A szakmai képzésen 92 fő jelent meg.

A megvalósításra a siófoki Aranypart Hotelben került sor. A résztvevő pedagógusok szóbeli beszámolója alapján a kurzust nagyon hasznosnak és színvonalasnak tartották, örültek a lehetőségnek valamint a praktikus használható módszertani csomagnak.

A BGA 45.000 Ft/fő vissza nem térítendő támogatási összeget biztosított a résztvevők számára, melyet az utazásra és annak járulékos költségeikre fordíthattak a sikeres pályázatot benyújtó pedagógusok. A pedagógusok szakmai beszámolót készítettek az ismeretek hasznosulásáról, melyek hiánytalanul megérkeztek.

A program folytatásaként, és mind szélesebb körben való elterjesztéseként az alábbi határon túli szervezetek szervezték meg a szakmai konferenciákat, továbbképzéseket, valamint a módszertani csomagok óvodapedagógusokhoz történő eljuttatását:

- Romániai Magyar Pedagógusok Szövetsége – Erdély
- Kárpátaljai Magyar Pedagógusszövetség – Kárpátalja
- Magyar Nemzeti Tanács – Vajdaság
- Szlovákiai Magyar Pedagógusok Szövetsége – Felvidék
- Horvátországi Magyar Pedagógusok Fóruma – Horvátország
- Muravidéki Magyar Önkormányzati Nemzeti Közösség – Szlovénia

A felsorolt szervezetek összesen 10 000 000 Ft támogatásban részesültek

7.8. Közreműködés az Erzsébet-tábor „Határok nélkül” programjában

A Magyar Nemzeti Üdülési Alapítvány „Határtalan túra” elnevezéssel 2012 június elején írta ki a pályázatot kb. 1000 fő szóránnyhelyzetben élő határon túli gyermek Balaton környéki táboroztatására.

Az utazási költségeket a BGA támogatta. A táboroztatás költségeihez a határon túli gyermekek 1000 Ft/ fő önrész vállalásával járultak hozzá.

A BGA összesen 13.061.420 Ft-ot biztosított a határon túli gyermekek Erzsébet-táborba való utaztatásának költségeire.

Régióként az alábbi létszámban jelentkeztek és vettek részt a határon túli gyermekek a zánkai táboroztatásban:

Régió	Gyermekek száma
Burgenland	20
Horvátország	40
Kárpátalja	101
Muravidék	13
Felvidék	90
Erdély	497
Vajdaság	90
ÖSSZESEN	851

Az utaztatás autóbusszal történt. Az autóbusz a táborozás ideje alatt a gyerekekkel maradt, s a helyi programok lebonyolításában vett részt. A nyári tábor programjai között szerepeltek a csillagtúrák, és a környékbeli nevezetességek megismerése is. Ezért az utazási költségek számításánál buszonként + 300 km/busz költség is a támogatás részét képezte.

7.9. Határon túli gazdaságfejlesztési és vállalkozásösztönzési programok

A 2011. szeptember 29-én módosításra kerülő BGA tv., valamint a 2011. december 28-án hatályba lépett az 1500/2011. (XII. 27.) Korm. határozat lehetővé tette, hogy az Alapkezelő határon túli magyarságot érintő gazdaságfejlesztési és vállalkozásösztönzési programokat is megvalósíthasson, valamint kötelezte, hogy átvegye a Corvinus Zrt. által folytatott effajta tevékenységet és elláthassa az ezekhez kapcsolódó támogatásközvetítési feladatokat is.

2012. május 14-én a Corvinus Zrt. és az Alapkezelő között létrejött egy átadási megállapodás.

2012. június 19-én az Alapkezelő átvette a feladat jogelődje (Corvinus Zrt.) és a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium (továbbiakban: KIM) között létrejött megállapodásokat és az azokhoz kapcsolódó mindenfajta kötelezettségvállalás pénzügyi fedezetét, szabad forrásokat, továbbá a támogatási tevékenység irattári dokumentációját és a pénzügyi kimutatásokat vette.

A Vidékfejlesztési Minisztérium (továbbiakban: VM) és a Corvinus Zrt. között létrejött megállapodások elszámolásával és szabad pénzeszközök átadásával kapcsolatban az illetékes tárcának aggályai voltak, ezért az átadás-átvétel elhúzódott, és csak 2012. augusztus 17-én kerültek ténylegesen az Alapkezelő hatáskörébe.

A KIM támogatási szerződésekhez kapcsolódóan 277 db folyamatban levő támogatási ügyet, 213 iratfolyóméter irattári dokumentációt, valamint 186.046.033 Ft forrást, a VM-hez kapcsolódó megállapodásból származóan pedig 53 db folyamatban levő támogatási ügyet, 4 db irattárazott támogatási ügyet és 58.834.804 Ft forrást vett át. A VM tekintetében átvett forrás a következő módon tagolódott: 46.203.000 Ft kötelezettségvállalással terhelt keret, 2.570.000 Ft szabad keret és 10.061.804 Ft a Corvinus Zrt.-nél képződött kamat.

A BGA Bizottsága a KIM-mel kapcsolatos keretet 2012. július 4-i 35/2012. (VII. 4.) határozatával, a VM-mel kapcsolatos keretét 2012. szeptember 19-i 53/2012. (IX. 27.) határozatával fogadta be az Alapba.

Az Alapkezelő illetékes munkatársai az átadás-átvételt követően azonnal elkezdtek feldolgozni a támogatási ügyeket. Így már szeptemberben elkezdődtek a soron következő támogatások folyósításai, valamint az egyes pályázatok lezárásai is.

2012 októberében került sor egy egyeztetésre a VM és az Alapkezelő illetékes munkatársai között a Klímaerdő telepítés támogatási ügyek további kezelésére vonatkozóan. Az Alapkezelő és a VM képviselői egyetértettek abban, hogy először helyszíni ellenőrzések alkalmával kell felmérni a jelenlegi állapotot annak érdekében, hogy a későbbi feladatok pontosan meghatározhatóak legyenek.

Az 53 db helyszíni ellenőrzés előtt minden egyes támogatási szerződés tételes felülvizsgálatát is kérte a VM az Alapkezelőtől, mellyel kapcsolatban az Alapkezelő a jelentését már 2012. november 9-én megküldte a VM illetékeseinek. Ezt követően a VM úgy döntött, hogy a helyszíni ellenőrzéseket megelőzően erdészeti szakembereket küld az Alapkezelőhöz, hogy a támogatási ügyek papír alapú szakmai ellenőrzését elvégezzék. Az erdészeti szakemberek 2013. január 28-ára kértek és kaptak betekintési lehetőséget az átvett dokumentációkba.

A kamattámogatási és EU önrészfinanszírozási támogatási ügyekkel kapcsolatban, novemberben és decemberben is folyamatosan nyújtották be a pályázók rész- és végelszámolásaikat, így a megítélt támogatási összegek folyósításaiban sem történt különösebb fennakadás.

Az év utolsó hónapjában az Alapkezelő megbízta erdélyi leányvállalatát a BGA Pro Transilvaniát, hogy vegye át a gazdaságfejlesztési- és vállalkozásösztönzési támogatási ügyek kezelését Erdélyben a 2013-as évben.

8. Ellenőrzési és monitoring tevékenység

Az Alapból megítélt támogatások célnak megfelelő és szabályszerű felhasználását, a támogatott programok megvalósulását az Alapkezelő ellenőrzi. Az ellenőrzés két formában valósul meg:

- a kedvezményezettek részéről benyújtott szakmai beszámoló és pénzügyi elszámolás dokumentumainak felülvizsgálata, valamint
- mintavétel alapján helyszíni ellenőrzés lefolytatása.

Az ellenőrzési tevékenység keretében 129 db dokumentum alapú pályázati ellenőrzésre került sor, ebből 34 esetben helyszíni ellenőrzéssel egybekötve. Az Alapkezelő helyszíni ellenőrzés keretében megvizsgálta a támogatási cél tényleges megvalósulását, a pénzügyi elszámolás alapjául szolgáló dokumentumok, nyilvántartások valódiságát, szabályszerűségét.

Az ellenőrzések tapasztalatairól minden pályázat esetében külön ellenőrzési és monitoring jelentés készült. A szemlék célja 12 esetben a jövőbeni támogatás nyújtásának feltételeiről és indokoltságáról történő előzetes tájékozódás, a többi esetben utólagosan a megítélt támogatás szakmai megvalósulásának, illetve a bizonylatkezelés szabályszerűségének ellenőrzése volt.

A beruházási támogatások folyósításának körültekintő előkészítése és elemzése kapcsán az Alapkezelő szerződést kötött a Teleki László Alapítvánnyal, mely a szerződésben rögzített feltételek mellett vállalta az egyes helyszínek műszaki ellenőrzését, a korábbi támogatások költségterv szerinti felhasználása megvalósulásának és a folyamatban lévő támogatási kérelmek megvalósíthatóságának elemzését. Az Alapítvány minden műszaki szemléjéről külön értékelő, elemző műszaki jelentést készített. Az elmúlt évben 9 beruházással kapcsolatos műszaki helyszíni szemle történt.

Folyamatszintű ellenőrzés

A pályázatkezelés folyamatába épített ellenőrzések végrehajtásához az e célra kialakított segédletek alkalmazásával dokumentumalapú ellenőrzésre került sor. Az ellenőrzést elősegítő listák a pályázatbeadáshoz, a szerződéskötéshez és az elszámoláshoz – mint legfontosabb pályázatkezelési tevékenységi körökhöz – kapcsolódó érvényességi, formai és tartalmi ellenőrzést teszik lehetővé és az ellenőrzést értékelhetővé.

Az ellenőrző listák alapján a 2012. évi központi nyílt pályázatok érvényességi utóellenőrzése megközelítőleg 5%-os arányban történt meg, amely alkalmas volt a leggyakoribb típusú hibák feltérképezésére mind a pályázói oldal, mind pedig az Alapkezelő pályázatkezelő tevékenységének tekintetében.

9. Az Alap működésének ellenőrzése

Az Alap az Áht. módosítása kapcsán nem kötelezett könyvvizsgálati ellenőrzésre, de az Alapkezelő a kötelezettség megszűnése ellenére továbbra is fenntartja a BGA 2011. évi költségvetési beszámolójának ellenőrzésekor az ÁSZ elnökének javaslatára kijelölt könyvvizsgálóval 5 évre kötött szerződését. A BGA 2012. évi költségvetési beszámolója ennek megfelelően ellenőrzésre került.

Véleményük szerint az Alap 2012. évi beszámolója a számviteli törvényben foglaltak, és az általános számviteli elvek szerint készült el, a beszámoló az Alap 2012. december 31-én fennálló vagyoni, pénzügyi és jövedelmi helyzetéről megbízható és valós képet ad.

Az Állami Számvevőszék 2013. március 4. és június 14. között a 2012. évi zárszámadás ellenőrzésének keretében ellenőrizte a Bethlen Gábor Alap 2012. évi tevékenységének szabályszerűségét. Az ellenőrzés jelenleg folyamatban van, az ellenőrzés megállapításait, javaslatait a Magyar Köztársaság 2012. évi költségvetése végrehajtásának ellenőrzéséről szóló Állami Számvevőszéki jelentés fogja tartalmazni.